

ВСТУП

В умовах розбудови національної системи загальної середньої освіти важливого значення набуває інноваційна діяльність загальноосвітніх навчальних закладів, одним із шляхів реалізації якої є їх участь у дослідно-експериментальній роботі.

Інноваційна діяльність характеризується вищим ступенем творчості учасників освітнього процесу, створює нові освітні технології, формує новий світогляд учителя, позитивно впливає на створення нових управлінських структур, створює оптимальні умови для формування досконаліших стосунків між школою та суспільством.

Тому одним із головних завдань розвитку науково-дослідної діяльності у регіоні Хмельницький ОППО вбачає удосконалення процесу трансформування наукових ідей у практику роботи школи, пошук шляхів підвищення якості безперервного навчання педагогічних працівників, розвиток їх професійної майстерності, формування навичок науково-дослідницької роботи.

Останнім часом все вагомішими стають дослідження окремих вчителів та педагогічних колективів, спрямовані на удосконалення навчально-виховного процесу; розширюється мережа закладів із статусом експериментальних, зокрема в області їх нараховується 32.

Дослідно-експериментальна робота всеукраїнського рівня проводиться 9 навчальними закладами із 9 тем, регіонального – 23 з 9 тем. У 2014 р. завершено проведення дослідно-експериментальної роботи регіонального рівня з двох тем (наукові керівники Клімкіна Н.Г., Буймістер Л.В.) та розпочато дослідно-експериментальну роботу з 9 з них 7 - всеукраїнського та 2 – регіонального рівнів.

Серед 9 закладів-учасників дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня 4 - з Чемеровецького району (Чемеровецький навчально-виховний комплекс №1, Свіршківська ЗОШ І-ІІІ ступенів, Гуківська ЗОШ І-ІІІ ступенів, Чемеровецький районний Будинок школярів), 3 з м. Хмельницького (НВК №2, Хмельницька спеціалізована загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 15, Хмельницький ліцей № 17), Летичівський навчально-виховний комплекс №2 «ЗОШ І-ІІІ ступенів-гімназія» Летичівського району, Дунаєвецький Будинок творчості школяра.

Дослідження регіонального рівня проводяться в експериментальних закладах міст Хмельницького, Кам'янця-Подільського, Славути, Білогірського, Віньковецького, Волочиського, Деражнянського, Красилівського, Хмельницького, Шепетівського районів.

Найбільш поширеними в області є такі напрями дослідно-експериментальної роботи навчальних закладів:

- розвиток відкритої громадсько активної системи «Школа повного дня»;
- впровадження сучасних інформаційних технологій у навчально-виховний процес;

- розвиток інноваційної культури педагогів, формування професійних компетентностей;
- формування екологічної компетентності старшокласників, розвиток мотиваційної сфери;
- формування ключових компетентностей обдарованої дитини;
- управління професійним розвитком керівника навчального закладу;
- психолого-педагогічний супровід дітей з особливими потребами;
- просоціальна поведінка учнівської молоді тощо.

Кожен із представлених проектів має визначений науковий апарат, механізм організації і проведення.

Провідними установами, які забезпечують науковий супровід педагогічних досліджень є Хмельницький ОІППО, Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України, Інститут педагогіки НАПН України, Хмельницький національний університет. Науковий супровід експериментальних педагогічних досліджень у навчальних закладах області здійснюється 42 науковцями з науковими ступенями доктора та кандидата наук.

РОЗДІЛ І

**Дослідно-експериментальна
робота всеукраїнського рівня
на базі навчальних закладів
Хмельницької області у 2014
році**

Експериментальні навчальні заклади всеукраїнського рівня

№	Тема дослідження	Науковий керівник Обласний координатор Районний/міський координатор	Навчальний заклад
1	Розвиток освітньо-інформаційного середовища навчально-виховного комплексу (колегіуму) засобами мережевих технологій та дистанційної освіти	<p>Науковий керівник Калініна Л.М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторією управління освітніми закладами; Лапінський В.В., кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач лабораторією навчання інформатики Інституту педагогіки НАПН України.</p> <p>Обласний координатор Коцюбан І.І., методист лабораторії дистанційного навчання науково-методичного центру викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання ХОШПО.</p> <p>Районний/міський координатор Новосядла С.В., методист НМЦ управління освіти Хмельницької міської ради.</p>	НВК №2 м. Хмельницького, директор Кореганова О. І., hmnvk2@ukr.net
2	Превентивне виховне середовище як фактор формування соціальної зрілості підлітків в умовах навчально-виховного комплексу	<p>Науковий керівник: Рідкодубська А. А., доцент кафедри соціальної роботи та соціальної психології Хмельницького національного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.</p> <p>Обласний координатор Орловська Н. М., методист науково-методичного центру виховної роботи, захисту прав дитини, дисциплін художньо-естетичного циклу та фізичного виховання ХОШПО.</p> <p>Районний/міський координатор Антецька Т. С., методист з виховної роботи РМК відділу освіти, молоді та спорту Чемеровецької РДА.</p>	Чемеровецький НВК №1, директор Павлишин С. М. nvk-licey@rambler.ru ; nvk107@rambler.ru
3	Розробка моделі взаємодії суб'єктів превентивного виховного середовища	<p>Науковий керівник: Ящук І. П., декан факультету початкової освіти та філософії Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної академії педагогічної освіти.</p> <p>Обласний координатор Орловська Н. М., методист науково-методичного центру виховної роботи, захисту прав дитини, дисциплін художньо-естетичного циклу та фізичного виховання</p>	Гуківська ЗОШ І-ІІІ ступенів Чемеровецького району, директор Чорнюк О. Г. gukiv@yandex.ru

		ХОШПО. Районний/міський координатор Проців Г. А., завідувач РМК відділу освіти, молоді та спорту Чемеровецької РДА.	
4	Система партнерства загальноосвітнього навчального закладу і громади села у формуванні просоціальної поведінки дітей та учнівської молоді	Науковий керівник: Клімкіна Н.Г., старший викладач кафедри педагогіки та психології ХОШПО; Березіна Н. О., головний спеціаліст відділу позашкільної освіти, виховної роботи та захисту прав дитини Міністерства освіти і науки України. Обласний координатор Орловська Н. М., методист науково-методичного центру виховної роботи, захисту прав дитини, дисциплін художньо-естетичного циклу та фізичного виховання ХОШПО. Районний/міський координатор Проців Г. А., завідувач РМК відділу освіти, молоді та спорту Чемеровецької РДА.	Свіршковецька ЗОШ I-III ступенів Чемеровецького району, директор Срібняк В.В. edusvc@rambler.ru
5	Хмарні сервіси в освіті	Науковий керівник: Літвінова С. Г., докторант Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, кандидат пед. наук, старший науковий співробітник, директор методичного центру інформаційних технологій в освіті управління освіти Оболонського району м. Києва. Обласний координатор Коновалов А. А., завідувач лабораторією інформаційно-комунікаційних технологій науково-методичного центру викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання ХОШПО. Районний/міський координатор Коржик С. А., завідувач РМК відділу освіти, молоді та спорту Летичівської РДА.	Летичівський навчально-виховний комплекс №2 «ЗОШ I-III ступенів-гімназія», директор Жорницька Т.В. zoch2adsl@ukrpost.ua letuchiv_scool2@mail.ru
6	Формування просоціальної поведінки вихованців у позашкільному навчальному закладі	Науковий керівник: Мельник Л. П., завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.Огієнка, кандидат педагогічних наук, доцент. Обласний координатор Орловська Н. М., методист науково-методичного центру виховної роботи, захисту прав дитини, дисциплін художньо-естетичного циклу та фізичного виховання ХОШПО. Районний/міський координатор Проців Г. А., завідувач РМК відділу освіти,	Чемеровецький будинок школярів, директор Чобаник М.М. chembsh@i.ua

		молоді та спорту Чемеровецької РДА.	
7	Розвиток життєвокомпетентної особистості в умовах позашкільного навчального закладу	<p>Науковий керівник: Телячий Ю. В., проректор з науково-педагогічної роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, кандидат історичних наук, професор кафедри менеджменту в освіті.</p> <p>Обласний координатор Орловська Н. М., методист науково-методичного центру виховної роботи, захисту прав дитини, дисциплін художньо-естетичного циклу та фізичного виховання ХОШПО.</p> <p>Районний/міський координатор Самуник О.В., методист з інформатики комунальної установи Дунаєвецької районної ради «Районний методичний кабінет».</p>	Дунаєвецький Будинок творчості школяра, директор Пивоварова В.І. Dunbtsh@gmail.com
8	Формування ключових компетентностей обдарованої дитини	<p>Науковий керівник: Топузов О. М., директор Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, професор.</p> <p>Обласний координатор Дутковська О.Б., методист науково-методичного центру координації діяльності методичних служб та загальноосвітніх закладів області Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.</p> <p>Районний/міський координатор Дупляк Т.В., заступник начальника управління освіти Хмельницької міської ради.</p>	ліцей №17 м. Хмельницького, директор Бейдерман Б.В. khn_licey17@ukr.net
9	Науково-методичні засади впровадження фінансової грамотності у навчально-виховний процес навчальних закладів	<p>Науковий керівник: Удод О. А., директор ПТЗО, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України по Відділенню загальної середньої освіти, доктор історичних наук, професор; Смовженко Т. С., ректор Університету банківської справи Національного банку України, доктор економічних наук, професор.</p> <p>Обласний координатор Галкін Д.В., методист науково-методичного центру викладання навчальних предметів природничо-математичного циклу і технологій ХОШПО.</p>	Хмельницька спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів № 15, директор Вересюк М.П., Хмельницький ліцей № 17, директор Бейдерман Б.В. khn_licey17@ukr.net

1.Тема дослідження: Розвиток освітньо-інформаційного середовища навчально-виховного комплексу(колегіуму) засобами мережевих технологій та дистанційної освіти

Навчальні заклади, яким надано статус дослідно-експериментальних всеукраїнського рівня:

Навчально-виховний комплекс №2 м. Хмельницького Хмельницької міської ради Хмельницької області.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: МОН від 30.10.2013 № 1521, Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Хмельницької ОДА від 20.11.2013 № 2290-но.

Науковий керівник: Калініна Л.М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторією управління освітніми закладами, Лапінський В.В., кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач лабораторією навчання інформатики Інституту педагогіки НАПН України.

Термін проведення: 2013-2018 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: полягає у розробленні теоретично обґрунтованої та експериментально перевіреної моделі управління розвитком освітнього інформаційного середовища навчально-виховного комплексу з використанням мережевих технологій, дистанційної освіти та методу проектів та визначення умови її ефективного функціонування.

Завдання: здійснити аналіз проблеми моделювання організаційної структури та формування освітньо-інформаційного середовища інноваційного навчального закладу в сучасній педагогічній теорії, теорії інформаційного менеджменту та практиці; уточнити сутність і зміст базових і похідних понять дослідження; узагальнити досвід використання у вищих навчальних закладах системи дистанційної освіти з метою прогнозування моделі дистанційного навчання в основній та старшій загальноосвітній школі на базі електронного освітнього ресурсу розміщеного в мережі Інтернет та розроблення нормативно-правового та організаційно-методичного супроводу для всіх цільових груп користувачів у НВК; розробити науково обґрунтовану модель та субмоделі управління розвитком освітнього інформаційного середовища навчально-виховного комплексу з використанням мережевих технологій, дистанційної освіти та методу проектів; розробити органіграму системи управління навчально-виховним комплексом, технологію формування організаційного механізму управління навчально-виховним комплексом у освітньо-інформаційному середовищі НВК; механізми освітнього інформаційного середовища засобами мережевих технологій, методу проектів та дистанційної освіти; використовувати наукові розробки, електронні продукти, інформаційні ресурси (тексти, графіка, мультимедіа), які користувач може завантажити на локальний комп'ютер, Інтернет-портал, віртуальні чи хмарні сховища для розвитку освітньо-інформаційного середовища НВК з дотриманням відповідних авторських прав; персональні бази даних учителів, із дотриманням вимог Закону України «Про інформацію» та Закону України «Про захист

персональних даних» стосовно надання, обробки та захисту конфіденційної інформації та персональних даних в автоматизованих системах; практичні результати впровадження інноваційних технологій закордонних і вітчизняних ІТ-компаній; забезпечити організаційну та методичну підтримку розвитку освітньо-інформаційного середовища НВК, що включає розроблення необхідної документації, планування НДР, моніторинг і контроль процесів у процесі функціонування НВК під час експерименту; визначити та обґрунтувати умови впровадження моделі освітнього інформаційного середовища навчально-виховного комплексу з використанням мережевих технологій, дистанційної освіти та методу проектів; розробити методiku перевірки організації та змісту управління навчально-виховним процесом з використанням мережевих технологій та дистанційного навчання в загальноосвітньому навчальному закладі; ефективності моделі управління розвитком освітнього інформаційного середовища засобами мережевих технологій та дистанційного навчання у навчально-виховному комплексі №2 м. Хмельницького; розробити методичні рекомендації для керівників загальноосвітніх навчальних закладів щодо запровадження моделі та субмоделей управління розвитком освітнього інформаційного середовища навчально-виховного комплексу з використанням мережевих технологій, дистанційної освіти та методу проектів.

Очікувані результати: розробка теоретично обґрунтованої моделі управління розвитком освітнього інформаційного середовища навчально-виховного комплексу з використанням мережевих технологій, дистанційної освіти та методу проектів і субмоделей; встановлення критеріїв та показників оцінювання динаміки розвитку освітнього інформаційного середовища навчально-виховного комплексу та виявленні умов його функціонування; удосконалення навчально-виховного процесу НВК№2 завдяки оновленню змісту, форм і методів навчання, впровадженню мережевих технологій, дистанційної освіти та методу проектів; розроблення експериментально перевіреної методики визначення ефективності та результативності моделі управління розвитком освітнього інформаційного середовища навчально-виховного комплексу; розроблення методичних рекомендацій і електронних комплексів для суб'єктів управління і НВП.

Коментар: протягом 2014 року педагогічний колектив навчально-виховного комплексу №2 працював над реалізацією концептуально-діагностувального етапу (січень – серпень 2014 р.) експерименту. В ході виконання завдань дослідно-експериментальної роботи розроблена і доведена до учасників педагогічного експерименту програма і методика проведення експериментальних досліджень.

З метою організації методичної та технічної допомоги вчителям створена служба підтримки вчителів і учнів через використання хмарних технологій Google, а саме: створена спільнота вчителів НВК №2 за допомогою сервісу Google +та веб 2.0.

В рамках підвищення ІКТ-компетентності 17 вчителів НВК №2 пройшли навчання на курсах Intel «Використання сервісів web 2.0 у системі науково-методичної роботи школи».

Спільно з керівниками експерименту Калініною Л.М. та Петровським С.С. ведеться робота над розробкою шкільного освітньо-інформаційного середовища з дистанційного навчання на базі ресурсів платформи дистанційної освіти Хмельницького національного університету.

Методика розробки віртуальних практичних інтерактивних засобів навчальних дисциплін для дистанційного навчання із застосуванням методу проєктів, розроблена кандидатом педагогічних наук Петровським С.С., була представлена на засіданні кафедр фізико-математичних та природничо-технологічних дисциплін. Вчителі кафедр працюють над її адаптацією до шкільних умов.

За результатами проведеного опитування 71% вчителів НВК №2 є пасивними (користуються матеріалами блогів, сайтів) учасниками освітніх світових професійних спільнот; 12 % є активними учасниками (друкують розробки, приймають участь в обговореннях на професійних форумах); 2% вчителів не залучаються до використання мережі Інтернет в професійній діяльності.

В рамках експериментальної роботи вчителями комплексу створено і розміщено на внутрішкільному сервері банк ресурсів навчального призначення із різних дисциплін, банк Інтернет-ресурсів, які періодично оновлюються. На засіданнях предметних кафедр було обговорено питання: «Використання можливостей віртуальних навчальних ресурсів в підготовці учнів до уроків».

У процесі реалізації завдань концептуально-діагностувального етапу проведено діагностування готовності вчителів до інноваційної, дослідно-експериментальної та інформаційної діяльності за пакетом методик (Додаток 1):

- методика оцінки рівня інноваційного потенціалу педагогічного колективу, анкета № 2 (модифікація методики Т. В. Морозової);
- карта педагогічної оцінки здібностей вчителя до інноваційної діяльності;
- методика «Здібності педагога до творчого саморозвитку» (І. В. Нікішина).

Науковими консультантами Сорокатим Р. В. (завідувач кафедри інформаційних технологій проєктування Хмельницького національного університету, доктор технічних наук, професор) та Петровським С. С. (доцент кафедри інформаційних технологій проєктування Хмельницького національного університету, кандидат педагогічних наук) щоквартально проводяться консультації для вчителів-учасників дослідно-експериментальної роботи.

З вересня 2014 року колектив НВК №2 розпочав роботу над реалізацією завдань **аналітико-констатувального** етапу. Розроблені і доведені до учасників педагогічного експерименту програма аналітико-констатувального етапу, методики проведення експериментальних досліджень. Ведеться робота по створенню моделі формування інформаційної культури вчителя, який працює над розробками ресурсів дистанційного навчання.

Науковими керівниками підготовлені та опубліковані науково-методичні статті, вчителями НВК №2 опубліковано більше 20 розробок уроків з використанням ІКТ в Інтернет - виданнях : «Учительський журнал он-лайн», «Відкритий урок», «Вчитель-учителю, учням та батькам».

З метою забезпечення умов проведення експерименту в закладі працює 4 комп'ютерні класи, школа охоплена внутрішньою мережею з виходом в Інтернет. У закладі спроектована мережа Wi-fi та встановлено 5 Wi-fi роутерів, що повністю покрило шкільне приміщення Інтернетом.

2.Тема дослідження: Превентивне виховне середовище як фактор формування соціальної зрілості підлітків в умовах навчально-виховного комплексу

Навчальні заклади, яким надано статус експериментальних всеукраїнського рівня: Чемеровецький навчально-виховний комплекс №1

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: МОН України від 27.01.2014 року № 73; Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Хмельницької ОДА від 10.02.2014 № 75-но.

Науковий керівник: Рідкодубська А. А. - доцент кафедри соціальної роботи та соціальної психології Хмельницького національного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Термін проведення: 2014-2019 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити систему формування соціальної зрілості підлітків в умовах превентивного виховного середовища навчально-виховного комплексу.

Завдання: вивчити стан досліджуваної проблеми у теорії та практиці; з'ясувати сутність, структуру, поняття «превентивне виховне середовище», «соціальна зрілість особистості школяра»; розробити критерії, показники, рівні сформованості соціальної зрілості особистості школярів; розробити та експериментально перевірити модель системи соціальної зрілості особистості школярів; обґрунтувати діяльність навчально-виховного комплексу щодо формування соціального досвіду підлітків через створення превентивного виховного середовища; підготувати педагогів закладу до формування соціального досвіду підлітків; виявити та експериментально перевірити організаційні, психолого-педагогічні умови щодо виховання свідомого громадянина шляхом створення превентивного виховного середовища; надання превентивної освіти та корекції особистості учнів, які складають групу ризику, а також шляхи та методи формування в них орієнтації на здоровий спосіб життя; розробити комплекс діагностичних методик з розвитку креативності всіх учасників освітнього процесу на основі загальнолюдських цінностей, свідомої громадянської позиції через діяльність та використання власного соціального досвіду.

Очікувані результати: діюча модель сучасного підлітка як соціально мобільної, компетентної особистості; підвищення рівня взаємозв'язку

педагогічного колективу батьків і громадськості у питаннях формування соціальної зрілості підлітків в умовах превентивного виховного середовища навчально-виховного комплексу; підготовка класних керівників у напрямі професійної готовності щодо формування соціальної зрілості підлітків в умовах превентивного виховного середовища навчально-виховного комплексу; ефективна система діяльності навчально-виховного закладу у формуванні соціальної зрілості підлітків в умовах превентивного виховного середовища навчально-виховного комплексу.

Коментар: організаційно-підготовчий етап (січень 2014 р. - грудень 2014 р.). Відповідно до плану та програми проведення I (організаційно – підготовчого) етапу було реалізовано наступні завдання:

- визначено та науково обґрунтовано тему, мету та завдання дослідно-експериментальної роботи;
- вивчено та проаналізовано педагогічний досвід з проблематики дослідно-експериментальної роботи;
- створено банк даних з даної проблеми;
- вибірково проаналізовано вітчизняні та зарубіжні програми з питань створення превентивного виховного середовища;
- здійснено розробку нормативно-правового забезпечення дослідно-експериментальної роботи;
- опрацьовано дослідження вчених з питання визначення термінів, що стосуються проблеми дослідно-експериментальної роботи, зокрема, визначено такі поняття: «виховне середовище», «превентивність», «соціальна зрілість»;
- визначено та уточнено функціональні обов'язки членів педагогічного колективу та батьків учнів, представників місцевої громади щодо вирішення завдань експерименту;
- налагоджено творчу співпрацю з науковими структурами, підрозділами, що здійснюють наукове керівництво, наукове консультування дослідно-експериментальної роботи, соціальними службами, засобами масової інформації, педагогічними колективами – учасниками дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня - Гуківської ЗОШ, Свіршовецької ЗОШ, районного Будинку школяра;
- обґрунтовано, розроблено індивідуальний навчальний план закладу на 2013-2014 навчальний рік;
- проведено комплексну діагностику готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності по створенню превентивного виховного середовища та формуванню соціальної зрілості підлітків;
- проведено засідання педагогічної, науково-методичної рад, тренінги, семінари, науково-практична конференція з проблематики окремих аспектів дослідно-експериментальної роботи для педагогічних працівників;
- створено творчі групи для розробки програм, навчально-методичних комплексів з проблеми створення превентивного виховного середовища як фактору формування соціальної зрілості підлітків в умовах навчально-виховного комплексу;

-обґрунтовано управління інноваційними процесами в Чемеровецькому НВК №1;

-здійснено поточне анкетування вчителів, учнів, батьків щодо впливу нововведень на якість виховання учнів;

-вивчено наукову, методичну літературу з обраної проблеми;

-проводиться удосконалення матеріально-технічної бази закладу;

-проведено підсумки I (організаційно-підготовчого) етапу дослідно-експериментальної роботи.

Вивчивши та проаналізувавши нормативно-правові документи, напрацювання вітчизняних та зарубіжних вчених, педагогів, психологів, педагогічний досвід кращих вітчизняних закладів освіти з питання створення превентивного виховного середовища як фактору формування соціальної зрілості підлітків в умовах навчально-виховного комплексу, в закладі створено банк даних з даної проблеми.

Керівництво дослідно-експериментальною роботою здійснюється науково-методичною радою.

На підготовку педагогів до роботи в умовах експерименту були спрямовані різні форми методичної роботи: засідання педагогічних рад, наради, консультаційні та методичні центри, семінари, методичні об'єднання тощо.

У закладі створено робочі групи вчителів-предметників з питань організації I етапу експерименту;

- проводились науково-методичні консультації представниками Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Чемеровецького районного методичного кабінету, науковим керівником дослідно-експериментальної роботи Співаком В.І.;

- проведено творчі зустрічі з керівниками загальноосвітніх навчальних закладів, які проводять дослідно-експериментальну роботу, пов'язану з темою експерименту (Гуківської, Свіршківської ЗОШ, районним Будинком школярів);

- проведена декада педагогічної майстерності класних керівників на тему: «Формування соціальної зрілості особистості у сучасних педагогічних технологіях особистісно орієнтованого виховання»;

- розроблено глосарій термінів із проблематики дослідно-експериментальної роботи, укладено збірку матеріалів «Превентивне виховне середовище: традиції та інноватика».

Над вирішенням завдань експерименту працюють дві динамічні групи класних керівників, а також творча пара з конкретними напрямками роботи відповідно до обраної теми - формування соціально зрілої особистості.

Предметом дослідження динамічних груп є технологічний ланцюжок – підґрунтя для формування соціальної зрілості: соціальне навчання – соціальне проектування – соціальна компетентність – соціальна корекція. Поставлено

завдання та визначено обов'язки кожного члена дослідно-експериментальної лабораторії, членів творчих груп.

Функціональні обов'язки членів колективу навчально-виховного комплексу щодо вирішення завдань експерименту визначено відповідно до структури організації дослідно-експериментальної роботи в Чемеровецькому НВК №1. Згідно з таким поділом поставлено завдання та визначено обов'язки кожного учасника експерименту на основі розроблених положень про науково – дослідну лабораторію, про творчу групу в системі науково – методичної роботи працівників закладу.

Розроблено науково-методичну тему педагогічного колективу навчально-виховного комплексу на 2014-2018 навчальні роки: «Компетентнісно орієнтований підхід до навчання, виховання та розвитку учнів – важлива складова педагогічної майстерності вчителя», визначено науково-методичну тему на 2013-2014 навчальний рік: «Формування життєвих та здоров'язберігаючих компетентностей на основі розвитку творчих здібностей учнів на уроках та в позакласній діяльності». Виходячи з цього, розроблено науково-методичні теми, над якими працюють 8 методичних об'єднань, а також відкореговано науково-методичні теми кожного педагогічного працівника.

Результати дослідно-експериментальної роботи висвітлено на сторінках «Методичного вісника» Чемеровецького НВК №1, районній освітянській газеті «Позиція».

Психолого-педагогічною службою проведено діагностування всіх учасників навчально-виховного процесу відповідно до роботи в експериментальному режимі:

-з педагогами проведено анкетування стосовно засобів, форм, та методів роботи по створенню превентивного виховного середовища, використанню інновацій в практиці роботи. 71% педагогів вважають, що достатньо обізнані зі змістом та завданнями дослідно-експериментальної роботи, 92% педагогів позитивно ставляться до інноваційної діяльності закладу, пропонують свої варіанти вирішення проблем;

-з батьками проведено анкетування для виявлення стану виховання в сім'ї та характеру спілкування батьків з дітьми. Більшість батьків віддають перевагу у вихованні дітей таким методам як заохочення, переконання, дружні контакти. І лише в окремих випадках використовують покарання;

-серед учнів анкетування показало рівень обізнаності із проявами асоціальної поведінки і вмінням їм протистояти.

Покращенню матеріально – технічної бази закладу сприяла робота служби інформаційно-технічної підтримки.

Програма I (організаційно – підготовчого) етапу науково – дослідного експерименту виконана та намічено шляхи продовження дослідження.

Звіт заслухано на засіданні комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України у грудні 2014 р.

3.Тема дослідження: Розробка моделі взаємодії суб'єктів превентивного виховного середовища

Навчальні заклади, яким надано статус дослідно-експериментальних всеукраїнського рівня: Гуківська ЗОШ I-III ступенів Чемеровецького району.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: МОН України від 27.01.2014 року № 71; Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Хмельницької ОДА від 10.02.2014 №76-но.

Науковий керівник: Ящук І. П., декан факультету початкової освіти та філософії Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної академії педагогічної освіти.

Термін проведення: 2014-2018 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: розробити та експериментально перевірити модель взаємодії суб'єктів превентивного виховного середовища у загальноосвітньому навчальному закладі.

Завдання: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити складові моделі взаємодії суб'єктів превентивного виховного середовища; підготувати вчителів школи до партнерської взаємодії з усіма суб'єктами превентивного виховного середовища; виявити та експериментально перевірити організаційні, психолого-педагогічні умови забезпечення взаємодії суб'єктів виховного середовища; розробити комплекс діагностичних методик для оцінки виховного потенціалу середовища та рівня соціально-правового розвитку особистості; виявити ефективні форми та методи роботи з суб'єктами виховного середовища, які сприяють формуванню просоціальної поведінки особистості.

Очікувані результати: створення діагностичного інструментарію, розробка цільових творчих програм формування просоціальної поведінки особистості; посилення тенденцій до зниження вживання наркотиків, алкоголю, тютюну, формування у молодого покоління позитивної мотивації на здоровий спосіб життя; зміна установок і моделей поведінки дітей і учнівської молоді «групи ризику»; соціально-педагогічна адаптація дітей і учнівської молоді, які мають життєві проблеми; підвищення рівня взаємозв'язку суб'єктів превентивного виховного середовища; створення комплексної програми «Формування просоціальної поведінки дітей та учнівської молоді в умовах превентивного виховного середовища».

Коментар: організаційно-підготовчий етап (січень 2014 р. - грудень 2014 рр.). Згідно з планом та програмою проведення I (організаційно-підготовчого) етапу було реалізовано наступні завдання:

- визначено та науково обґрунтовано тему, мету та завдання дослідно-експериментальної роботи;
- вивчено та проаналізовано педагогічний досвід з проблематики дослідно-експериментальної роботи;
- створено банк даних з даної проблеми;

- розроблено нормативно-правове забезпечення дослідно-експериментальної роботи;
- налагоджено співпрацю педагогічного колективу із батьками, соціально-психологічними службами, громадськими організаціями, закладами та установами системи державної підтримки людини (органи правопорядку, заклади охорони здоров'я, заклад культури, соціальні служби у спрямуванні виховного потенціалу середовища на обмеження його негативних факторів та посилення позитивних);
- обґрунтовано, розроблено річний план роботи школи на 2014-2015 рр. з врахуванням проблеми I етапу дослідно-експериментальної роботи;
- проведено комплексну діагностику готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності під час проведення дослідно-експериментальної роботи з мотивацією на позитивний результат;
- проведено засідання педагогічної ради, тренінги, круглі столи, теоретичний семінар з проблематики дослідно-експериментальної роботи;
- створено презент-університет професійної майстерності педагога, на базі якого працюють творчі групи, динамічні пари з розробки моделі взаємодії суб'єктів превентивного виховного середовища;
- обґрунтовано управління інноваційними процесами в школі;
- здійснено поточне анкетування вчителів, учнів, батьків щодо впливу нововведень на формування просоціальної особистості;
- вивчено наукову, методичну літературу з обраної проблеми;
- укладено угоди про співпрацю з суб'єктами превентивного виховного середовища: сільською радою, сільською бібліотекою та Будинком культури, дитячим садочком, кримінальною міліцією у справах неповнолітніх, відділом сім'ї та молоді Чемеровецької райдержадміністрації, службою у справах неповнолітніх;
- проводиться удосконалення матеріально-технічної бази школи;
- проведено підсумки I етапу дослідно-експериментальної роботи.

Активізація роботи педагогічного колективу над проблемою дослідження розпочалась із визначення проблеми роботи школи на 2014-2019 роки - «Від інноваційного змісту навчально-виховного процесу через педагогічну майстерність вчителя до формування просоціальної, духовно-зрілої, патріотичної, високоморальної, компетентної особистості, здатної творчо вирішувати завдання, викликані динамічними процесами в житті суспільства», в рамках якої окреслено декілька етапів, спрямованих на виконання завдань дослідно-експериментальної роботи. На першому етапі проводиться робота над проблемою «Від теоретичного обґрунтування моделі взаємодії суб'єктів превентивного виховного середовища до практичного втілення через проектну діяльність шляхом самовдосконалення особистості».

У навчальному закладі створено методичну раду з дослідно-експериментальної роботи, організовано роботу діагностичного центру, сформовано модель методичної роботи (представлена проектом «Університет превентивної педагогіки», у рамках якого працює 6 факультетів (творчості,

самореалізації, самовдосконалення, інновацій, психологічної просвіти, співробітництва). Завданнями факультетів є підготовка матеріалів, дослідження окремих складових з теми дослідно-експериментальної роботи.

Результати діагностики педагогічного колективу та суб'єктів превентивного виховного середовища показали: 86% педагогів та 75% суб'єктів превентивного виховного середовища виявили високий ступінь готовності до інноваційної діяльності.

Підвищенню методичної культури педагогів сприяли заходи:

-методична інформіна для класних керівників та класоводів «Вчити самого себе - девіз кожної особистості педагога»;

-педагогічний міст з суб'єктами превентивного виховного середовища: «Проблеми сучасної молоді та можливі шляхи їх вирішення»;

-започатковано проект для педагогів «Моя програма самовдосконалення»;

-методичний ринг «Формування готовності педагога до інноваційної діяльності»;

-проблемний стіл «Формування психологічної культури вчителя, який працює в режимі інноваційних технологій».

Навчальний заклад працює над моделлю школи громадянської компетентності, акцентується увага на вихованні духовно зрілої, патріотичної особистості. У школі працює Клуб старшокласників «Громадянин», школярами створено волонтерський загін «Поміч», продовжують роботу гуртки та клуби національно-патріотичного спрямування.

У цьому навчальному році розпочата робота над проектом «Щаслива родина – міцна Україна», який ставить за мету активізувати позитивний виховний вплив батьків на особистість дитини. У школі започатковано проведення батьківських днів, які включають в собі різноманітні напрямки співпраці та взаємодії, зокрема проведення тренінгів по програмі «Родинна твердиня».

Програму організаційно-підготовчого етапу дослідно-експериментальної роботи виконаного і намічено завдання по реалізації II (концептуально-діагностичного) етапу дослідження.

Звіт заслухано на засіданні комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України.

4.Тема дослідження: Система партнерства загально-освітнього навчального закладу і громади села у формуванні просоціальної поведінки дітей та учнівської молоді

Навчальні заклади, яким надано статус експериментальних всеукраїнського рівня: Свіршківська загальноосвітня школа I-III ступенів Чемеровецького району.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу:

МОН України від 13.02.2014 року № 137; Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА від 24.02.2014 № 19-но.

Наукові керівники: Клімкіна Н. Г., старший викладач кафедри педагогіки та психології Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук;

Березіна Ніна Олексіївна, головний спеціаліст відділу позашкільної освіти, виховної роботи та захисту прав дитини Міністерства освіти і науки України

Термін проведення: 2014-2018 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: здійснити цілісний науковий аналіз проблеми в педагогічній теорії і практиці створення системи партнерства; розробити інструктивно-методичні матеріали з проблеми дослідження.

Завдання: визначити та обґрунтувати теоретико-методичні засади модернізації партнерських відносин між громадою та навчальним закладом, удосконалити існуючі та розробити нові активні організаційно-педагогічні форми, зміст і методи формування просоціальної поведінки дітей та учнівської молоді; з'ясувати стан розробки проблеми у психолого-педагогічній науці та сучасній освітньо-виховній практиці; концептуалізувати поняттєво-категоріальний апарат дослідження; дослідити особливості створення системи партнерства у закладі відповідно до віку школярів та рівня їхнього розвитку у змодельованій діяльності; визначити критерії, показники та рівні ефективності системи партнерства; обґрунтувати та розробити систему партнерства та експериментально перевірити її ефективність

Очікувані результати: сформованість просоціальної поведінки дітей та учнівської молоді навчального закладу; функціонально-змістова модель формування основ просоціальної поведінки учнів; діагностичний інструментарій з проблеми дослідження; методичні рекомендації з формування просоціальної поведінки в умовах реалізації системи партнерства позашкільного навчального закладу та громади села; методичний посібник «Система партнерства загальноосвітнього навчального закладу і громади села у формуванні про соціальної поведінки дітей та учнівської молоді».

Коментар: організаційно-підготовчий етап (січень 2014 р. - грудень 2014 рр.). Відповідно до плану та програми проведення I (організаційно-підготовчого) етапу було реалізовано наступні завдання: визначено цільові групи учасників дослідно-експериментальної роботи, конкретизовані завдання діяльності у відповідності до мети дослідно-експериментальної роботи; складено кошторис витрат для забезпечення реалізації програми дослідно-експериментальної роботи; визначено та уточнено функціональні обов'язки членів педагогічного колективу щодо вирішення завдань експерименту; укладено угоди про співпрацю між адміністрацією школи, учнівським самоврядуванням та сільським головою; сплановано роботу тимчасових творчих колективів з різних аспектів експериментального дослідження; проведено теоретичний аналіз науково-методичної літератури з проблеми формування просоціальної поведінки учнів; вивчено та проаналізовано

педагогічний досвід з проблеми дослідно-експериментальної роботи; визначений рівень підготовленості педагогічного колективу до партнерства з громадою села щодо формування просоціальної поведінки дітей та учнівської молоді.

Для виконання запланованих завдань була розроблена і впроваджена модель управління дослідно-експериментальною діяльністю у закладі; організовано роботу ініціативної, проектних, творчих груп і методичних підструктур; внесено зміни до організації навчально-виховної та методичної роботи; проведено діагностику готовності педагогічного колективу до дослідно-експериментальної роботи. Учасниками дослідно-експериментальної роботи опрацьовано праці Ш. Амонашвілі та В.Сухомлинського, провідною ідеєю яких є проблема гуманізації освіти. Вивчено орієнтовну концепцію толерантності Н. М. Орловської та напрямки реалізації даної концепції в гімназії №2 м. Хмельницького. Педагогічний колектив ознайомився з системою та принципами козацького виховання, розробленими Берекою В.Є. та Шоробурою І.М.

Методичне керівництво дослідно-експериментальною роботою у школі здійснюється науково-методичною радою дослідно-експериментальної роботи.

В основі роботи школи над дослідницькою темою покладено програмно-цільовий підхід. У школі розроблено науково-методичну тему педагогічного колективу на 2014-2018 роки: «Система партнерства загальноосвітнього навчального закладу і громади села у формуванні просоціальної поведінки дітей та учнівської молоді», в рамках якої визначено науково-методичну проблему на 2014-2015 навчальний рік - «Від реалізації особистісно-діяльнісного підходу через педагогічну майстерність учителя та класного керівника до формування просоціальної поведінки учнів та підготовку їх до життя в сучасних умовах». Виходячи з цього, модернізовано структуру методичної роботи з кадрами, розроблено науково-методичні теми, над якими працює 11 методичних угруповань, а також визначено науково-методичні теми кожного педагогічного працівника; у закладі працює чотири творчі групи («Методичний дайджест», «Робота з громадськістю», «Робота з батьками», «Учнівське самоврядування»), кожна з яких здійснює науковий пошук з певного напрямку діяльності.

Формуванню системи роботи педколективу по реалізації програми дослідно-експериментальної роботи сприяли заходи:

- організаційна нарада дирекції школи та працівників методичного кабінету відділу освіти, молоді та спорту Чемеровецької райдержадміністрації (обговорено специфіку діяльності школи в умовах дослідно-експериментальної роботи);
- зустріч в Інституті інноваційних технологій і змісту освіти МОН України;
- семінари-наради Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;
- наради – зустрічі з науковим керівником, старшим викладачем кафедри педагогіки та психології Хмельницького обласного інституту післядипломної

педагогічної освіти Клімкіною Н.Г., консультації з координатором дослідно-експериментальної роботи, методистом Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти Орловською Н.М.;

- практичні заняття з керівниками загальноосвітніх навчальних закладів, які проводять дослідно-експериментальну роботу на базі райметодкабінету;
- засідання педагогічної ради, (25.02.2014р) ради закладу (27.02.2014р), загальношкільні збори (11.08.2014р);
- декада педагогічної майстерності класних керівників в рамках шкільного конкурсу «Класний керівник року - 2014» (листопад 2014 р.);
- регулярне проведення робочих інформаційних нарад зі складом творчих груп педагогічних працівників (1 раз на місяць);
- оформлення сторінки на сайті школи та регулярне оновлення інформації.

За результатами діагностики щодо визначення професійної компетентності педагога 59 % респондентів реально оцінюють власний фаховий потенціал, виявляють високий ступінь обізнаності в особливостях здійснення дослідно-експериментальної роботи та зорієнтовані на власну участь у ній, 36 % респондентів інформовані про проведення дослідно-експериментальної роботи в закладі, однак їм необхідно підвищити мотивацію до ефективної та результативної участі в проекті, 92 % членів педагогічного колективу мотивовані на власне професійне зростання.

Результати анкетування батьківського та учнівського колективів показали, що 61% респондентів достатньо обізнані зі змістом та завданнями дослідно-експериментальної роботи та позитивно ставляться до інноваційної діяльності школи.

Педагогічним колективом укладено глосарій термінів «Превентивне виховання – це...», методичний посібник «Формування просоціальної поведінки» та посібник «Державно – громадське управління закладом».

Програма I (організаційно-підготовчого) етапу виконана та намічено завдання по виконанню наступного етапу дослідження.

Звіт заслухано на засіданні комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України.

5.Тема дослідження: Хмарні сервіси в освіті

Навчальні заклади, яким надано статус дослідно-експериментальних всеукраїнського рівня: Летичівський навчально-виховний комплекс №2 «ЗОШ I-III ступенів-гімназія».

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: МОН України від 21.05.2014 року № 629; Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА від 03.06.2014 № 242-но.

Науковий керівник: Літвінова С. Г., докторант Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, кандидат пед. наук, старший науковий співробітник, директор методичного центру інформаційних

технологій в освіті управління освіти Оболонського району м. Києва.

Термін проведення: 2014-2017 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: розробити, обґрунтувати та експериментально перевірити модель використання хмаро орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу.

Завдання: визначити основні характеристики хмаро орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу; розробити та впровадити моделі хмаро орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу; конструювати діяльність учнів і вчителів, організації їх взаємодії у хмаро орієнтованому навчальному середовищі під час проведення поурочного навчання, факультативних занять, підготовки до учнівських олімпіад, захисту робіт МАН, конкурсів, тощо; проаналізувати використання електронних освітніх ресурсів у хмаро орієнтованому навчальному середовищі; розробити методичні рекомендації щодо використання хмаро орієнтованого навчального середовища в систему загальної середньої освіти; розробити організаційну та методичну підтримку, що включає розробку необхідної документації, планування, моніторинг і контроль.

Очікувані результати: визначення доцільності і оптимальних форм для широкомасштабного впровадження інноваційних засобів ІКТ, дидактичних і навчально-методичних матеріалів, представлених у формі електронних освітніх ресурсів, до навчально-виховного процесу загальноосвітніх навчальних закладів; проектування та розгортання хмаро орієнтованих навчальних середовищ загальноосвітніх навчальних закладів, призначених для організації експериментальної роботи; розробка моделі використання хмаро орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу; розробка механізму оцінювання хмаро орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу, дидактичних і навчально-методичних матеріалів у навчально-виховному процесі; розробка методичних рекомендацій щодо використання експериментальних засобів ІКТ а також дидактичних і навчально-методичних матеріалів.

Коментар: з травня 2014 року педагогічний колектив працює над реалізацією завдань першого (організаційно-підготовчого) етапу дослідно-експериментальної роботи. Учасниками експерименту проаналізовано вітчизняну і зарубіжну теорію і практику використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу, ведеться розробка моделі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі НВК, формується інноваційне середовище дослідно-експериментальної роботи.

В ході організаційно-підготовчого етапу визначено склад учасників експерименту, створено і поповнюється банк даних про основні складові експерименту, уточнено функціональні обов'язки педагогічного колективу у системі вирішення завдань експерименту, здійснено підбір і розпочато

підготовку кадрів. Над реалізацією програми дослідницько-експериментальної роботи працюють 3 творчі групи з напрямів:

1. «Створення інформаційно-технологічних навчальних ресурсів за програмою «Майстер Тул» для вчителів початкових класів» (керівник М'яковська Л.І.);

2. «Впровадження експериментальної програми «Класна оцінка» у навчально-виховний процес учнів 3-11 класів» (керівник Марущак В.М.);

3. «Організація, виконання та оцінювання домашніх завдань учнів 6-х класів через хмарні сервіси в освіті» (керівник Чумак Л.М.).

У навчальному закладі створюються матеріально-технічні умови для проведення дослідження:

- створено хмаро орієнтоване навчальне середовище (ХОНС), доступ до якого отримали педагоги та батьки учнів НВК;

- підведено оптичне волокно, що дало можливість під'єднати швидкісний інтернет із пропускну здатністю до 50 Мбайт /сек.;

- розгорнуто 2 Wi-Fi покриття та підведено мережевий кабель до кожного класу, що дозволило забезпечити вільний доступ до «шкільної хмари» та інших інтернет-ресурсів.

Особливого значення у ході експерименту набули активні та інтерактивні форми методичної роботи: лекції-консультації науковців Інституту інформаційних технологій і засобів навчання Національної Академії педагогічних наук України, колективне розроблення проектів і програм, тренінги. Педагогічний колектив пройшов навчання з використання інформаційно-комунікаційних технологій в Office 365, проведено моніторинг рівня оволодіння педагогами гімназії інформаційно-комунікаційними технологіями. Троє вчителів Летичівської гімназії - Жорницька Т.В., Васишин М.В., Марущак В.М. - пройшли дводенний тренінг «Хмарні сервіси в освіті» на базі компанії Microsoft Україна у рамках Всеукраїнського проекту «Хмарні сервіси в освіті» (грудень, 2014 р.).

Учителями фізики, астрономії, біології, математики, української мови та літератури створені і почали наповнюватись віртуальні кабінети. У кожного учня і вчителя формується власне електронне портфоліо. Учнівські колективи 6-а класу, 6-б класу, 8-б класу створили класні сайти.

З метою вивчення ефективності реалізації організаційно-педагогічних умов, створених у процесі проведення експерименту, науковим керівником проведено он-лайн опитування, учасниками якого стали учні 5-6 класів та педагоги НВК.

Досвід роботи педагогічного колективу презентовано на семінарах та конференціях:

-колектив гімназії отримав сертифікат доповідача на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Використання хмарних сервісів в освіті як чинник розвитку єдиного інформаційного простору навчальних закладів» у рамках проведення VI Міжнародного форуму «Інноватика в сучасній освіті» (учасники - заступник директора з науково-методичної роботи Бачинська Н.М., вчитель інформатики Марущак В.М.; м. Київ, жовтень, 2014 р.);

- виступ директора Жорницької Т.В. на обласному семінарі директорів експериментальних закладів з проблеми «Хмарні сервіси в освіті» (листопад, 2014 р.);

- участь у всеукраїнському семінарі «Хмарні сервіси в освіті» у м. Вінниця заступника директора з науково-методичної роботи Бачинської Н.М., вчителя інформатики Марущак В.М., системного адміністратора Василюшина М.В. (листопад, 2014 р.).

Проміжні підсумки роботи колективу проаналізовано у листопаді 2014 р. під час проведення скайп-конференції з керівником проекту «Хмарні сервіси в освіті» Литвиною Світланою.

В ході проведення дослідження педагогічний колектив тісно співпрацює з іншими учасниками дослідно-експериментальної роботи з проблеми «Хмарні сервіси в освіті», зокрема Заліщицькою гімназією Тернопільської області та ЗОШ №35 м. Вінниці

6.Тема дослідження: Формування просоціальної поведінки вихованців у позашкільному навчальному закладі

Навчальні заклади, яким надано статус дослідно-експериментальних всеукраїнського рівня: Чемеровецький районний Будинок школярів.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: МОН України від 13.05.2014 року № 582; Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА від 03.06.2014 № 243-но.

Науковий керівник: Мельник Л. П., завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.Огієнка, кандидат педагогічних наук, доцент.

Термін проведення: 2014-2018 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: вивити і обґрунтувати педагогічні умови формування про соціальної поведінки вихованців позашкільного навчального закладу, експериментально перевірити їх ефективність у процесі позашкільної діяльності

Завдання: дослідити та вивчити стан проблеми формування про соціальної поведінки вихованців позашкільного навчального закладу в умовах виховного середовища у теорії та практиці; розкрити сутність структуру, поняття «просоціальна поведінка»; визначити критерії, показники, рівні сформованості про соціальної поведінки; розробити систему організаційних форм позашкільної діяльності, які відповідають віковим потребам учнів підліткового віку; розробити та експериментально перевірити модель формування просоціальної поведінки вихованців у позашкільному навчальному закладі; розробити методичні рекомендації щодо формування про соціальної поведінки вихованців у практиці сучасного позашкільного навчального закладу.

Очікувані результати: збільшення кількості вихованців позашкільного навчального закладу із сформованою просоціальною поведінкою; дієва

функціонально-змістова модель формування просоціальної поведінки вихованців у позашкільному навчальному закладі; діагностичний комплекс та опис методики діагностування рівня соціальної адаптації вихованців позашкільного навчального закладу; методичні рекомендації з формування просоціальної поведінки вихованців у позашкільному навчальному закладі; розробка науково-методичного посібника «Сучасні технології формування просоціальної поведінки вихованців у позашкільному навчальному закладі».

Коментар: організаційно-підготовчий етап (січень 2014 р. - грудень 2014 рр.). Відповідно до плану та програми проведення I (організаційно-підготовчого) етапу були реалізовані наступні завдання:

- вивчено та проаналізовано педагогічний досвід за темою дослідження;
- здійснено розробку нормативно-правового забезпечення дослідно-експериментальної роботи;
- опрацьовано дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених з питання визначення термінів, які стосуються дослідно-експериментальної роботи;
- визначено та уточнено функціональні обов'язки членів педагогічного колективу та батьків учнів, представників місцевої громади щодо вирішення завдань експерименту;
- налагоджено творчу співпрацю з науковими структурами, підрозділами, що здійснюють наукове керівництво, наукове консультування дослідно-експериментальної роботи, соціальними службами, засобами масової інформації, районною радою у реалізації проекту «Хочеш змінити світ –почни із себе»;
- розроблено навчальний план Будинку школярів на 2014-2015 навчальний рік;
- проведено комплексну діагностику готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності з питань формування просоціальної поведінки вихованців в умовах виховного середовища позашкільного навчального закладу;
- проведено засідання педагогічної та методичної рад, тренінги, семінари, теоретико-практичну конференцію з окремих аспектів дослідно-експериментальної роботи для педагогічних працівників;
- створено творчі групи для розробки програм, навчально-методичних комплексів з формування просоціальної поведінки вихованців в умовах виховного середовища позашкільного навчального закладу;
- обґрунтовано управління інноваційними процесами в позашкільному закладі;
- здійснено поточне анкетування педагогів, учнів, батьків щодо впливу нововведень на якість освіти учнів;
- вивчено наукову, методичну літературу з обраної проблеми;
- підбито підсумки I (організаційно-підготовчого) етапу дослідно-експериментальної роботи.

Для виконання запланованих завдань була розроблена і впроваджена модель управління дослідно-експериментальною діяльністю у позашкільному закладі; організовано роботу ініціативної, проектних, творчих груп і методичних осередків; внесено зміни до організації навчально-виховної та

методичної роботи; проведено діагностику готовності педагогічного колективу до дослідно-експериментальної роботи, визначено рівень соціальної адаптації вихованців позашкільного закладу та коло учасників дослідно-експериментальної роботи (молодші та середні підлітки, педагогічний та батьківський колективи, представники громадських організацій).

Діагностика, проведена у рамках експериментальної роботи показала:

- 45 % батьків та 20 % педагогів не володіють знаннями про особливості просоціальної поведінки проте дана проблема цікава більшості педагогам (53,3 %) та батькам (45%);

- серед основних чинників, які впливають на формування поведінки школярів, учасники опитування назвали: вуличне оточення (педагоги - 23,3%, батьки - 15%), інтернет (педагоги -30%, батьки – 35%); ЗМІ (педагоги – 26,7%, батьки – 20%); громада селища (педагоги – 3,3%, батьки – 0%). Тобто батьки і педагоги вважають основним чинником формування дезадаптивної поведінки – вуличне оточення та інтернет.

Виходячи з результатів діагностики, підготовка педагогів та роз'яснювально-інформаційна робота з громадськістю стали пріоритетними завданнями діяльності.

На поглиблення знань педагогів з даної проблеми були спрямовані такі форми методичної роботи: теоретичні семінари, семінари-практикуми, інформаційні читання, тематичні слухання, засідання методичних об'єднань керівників гуртків, робота дискусійного клубу, організовано роботу психолого-педагогічного всеобучу. Серед питань, які виносились на обговорення - «Формування просоціальної поведінки вихованців в умовах виховного простору позашкільного навчального закладу», «Організація науково-методичної роботи позашкільного закладу в умовах експерименту», «Проблема розвитку соціальної активності та рання соціалізація учнів», «Формування життєвих навичок та ціннісних орієнтацій учнів молодшого шкільного віку» тощо.

Роз'яснювальна робота серед батьківської громади проводилась у формах відеолекторіїв, практикувались вечори-зустрічі, педагогічні читання, дискусійні гойдалки, тренінги, актуальні питання висвітлюються у засобах масової інформації.

У позашкільному закладі впроваджено просвітницько-профілактичні програми та організовано діагностичну, консультативну та корекційно-розвивальну роботу з метою формування в підлітків навичок визначення кола позитивних цінностей, позитивної самооцінки, почуття власної гідності, ставлення до себе як до незалежної, самостійної особистості; формування ціннісного і одночасно відповідального ставлення до себе; тренування навичок прийняття відповідальних рішень, відстоювання переконань і позицій, накопичення знань про правила безпечної, відповідальної поведінки у ситуаціях ризику, закріплення навичок конструктивного і позитивного (змістовного та ефективного) спілкування між собою та з дорослими;

формування адекватних уявлень про почуття, емоції, настрої, їх вплив на поведінку, управління почуттями, подолання стресів.

Активізації творчого потенціалу вихованців сприяло впровадження у навчально-виховний процес позашкільного закладу цільових творчих програм «Обдарованість», «Ми – вільні діти вільної України», «Дозвілля особистості», «Лідер».

В рамках проведення дослідження позашкільним навчальним закладом налагоджена тісна співпраця з державними установами та громадськими організаціями, діяльність яких безпосередньо чи опосередковано дотична до вирішення даної проблеми, зокрема - соціальними службами Чемеровецького району, засобами масової інформації, педагогічними колективами – учасниками дослідно-експериментальної роботи з даної проблеми (Гуківська ЗОШ, Свіршковицька ЗОШ, Чемеровецький навчально-виховний комплекс № 1). Позитивні результати дослідно-експериментальної роботи, її ефективність зумовлена налагодженням співпраці з державними установами, громадськими організаціями, навчальними закладами: Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, Інститутом обдарованої дитини НАПН України, Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка, громадськими організаціями, районною радою

Програма I (організаційно-підготовчого) етапу виконана у повному обсязі. Однак діагностика свідчить про ряд невикористаних резервів: 20 % педагогів потребують підвищення психологічної та методичної компетентності. Тому основним завданням є формування знань, умінь та навичок взаємодії керівників гуртків позашкільного закладу з учасниками навчально-виховного процесу під час організаційно-педагогічної діяльності.

Звіт заслухано на засіданні комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України.

7.Тема дослідження: Розвиток життєво компетентної особистості в умовах позашкільного навчального закладу

Навчальні заклади, яким надано статус експериментальних всеукраїнського рівня: Дунаєвецький Будинок творчості школяра.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: МОН України від 11.08.2014 року № 927; Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА від 04.09.2014 № 320-но.

Науковий керівник: Телячий Ю. В., проректор з науково-педагогічної роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, кандидат історичних наук, професор кафедри менеджменту в освіті.

Термін проведення: 2014-2019 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: обґрунтувати педагогічні умови, що забезпечують процес розвитку життєвокомпетентної особистості у гуртках, студіях та творчих об'єднаннях позашкільного навчального закладу, експериментально перевірити їх ефективність у процесі позашкільної діяльності, розробити методичні рекомендації по їх забезпеченню у сучасному позашкільному навчальному закладі.

Завдання: обґрунтувати сутність поняття «життєва компетентність» на основі теоретичного аналізу проблеми; виявити ефективні форми та методи роботи з питання формування життєвих компетентностей особистості; розробити та експериментально перевірити модель створення умов діяльності позашкільного навчального закладу для розвитку життєво компетентної особистості; підготувати пакет матеріалів навчально-методичного забезпечення експерименту; створити сучасну модель педагога-позашкільника, здатного працювати в умовах експерименту.

Очікувані результати: високий рівень готовності педагогів до роботи в умовах експерименту; створення науково-методичного супроводу з питання розвитку життєвокомпетентної особистості в умовах позашкільного навчального закладу; створення інноваційно-розвивального середовища у навчальному закладі; розроблення науково-методичного посібника «Шляхи формування та розвитку життєвокомпетентної особистості в умовах позашкільного навчального закладу»; підвищення рівня взаємозв'язку позашкільного навчального закладу, батьків, вихованців, загальноосвітніх навчальних закладів щодо створення умов для розвитку життєвих компетенцій учнів.

Коментар: в ході проведення першого (організаційно-підготовчого (червень 2014 р. – квітень 2015 р.) етапу експерименту визначено коло учасників, конкретизовані завдання діяльності у відповідності з метою дослідно-експериментальної роботи.

Проводиться робота по створенню соціально-педагогічного середовища для реалізації завдань дослідно-експериментальної роботи:

- методичне керівництво дослідженням здійснює науково-методична рада дослідно-експериментальної роботи;
- створено творчу групу педагогів та організовано роботу 5 тимчасових проектних груп з проблем «Розвиток дитячої обдарованості як один із шляхів формування життєво компетентної особистості», «Креативність - основа творчої самореалізації особистості», «Науково-технічна творчість - основа інноваційної діяльності», «Компетентнісний підхід в умовах створення творчого простору позашкільля», «Соціалізація особистості вихованців гуртків, студій та творчих об'єднань через організаційно-масову роботу»;
- основні завдання діяльності Будинку творчості школяра на I етапі дослідно-експериментальної роботи обговорено на засіданні педагогічної ради;
- проведено засідання круглого столу за участю педагогів, батьківської громадськості, представників управління освіти, молоді та спорту з проблеми

«Розвиток життєво творчих компетентностей – шлях до формування всебічно розвиненої особистості;

- створено консалтинг-центр для педагогів та батьків з питань розвитку життєво компетентної особистості, здатної самореалізуватись в соціумі.

В ході реалізації першого етапу дослідження проведено пілотну діагностику рівня життєвої компетентності вихованців у позашкільному навчальному закладі, здійснено діагностування готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності. Результати останнього показали високий рівень готовності у 68% педагогів, задіяних у експерименті, середній рівень – у 30%, 2% виявились не готовими до проведення експерименту.

Педагогічний колектив працює над вивченням наукових праць та передового педагогічного досвіду з проблеми дослідження.

Додаток 2. АНКЕТА ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЖИТТЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА ГУРТКА.

Додаток 3. АНКЕТА ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЖИТТЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАНЦЯ ГУРТКА.

8.Тема дослідження:Формування ключових компетентностей обдарованої дитини

Навчальні заклади, яким надано статус експериментальних всеукраїнського рівня: Хмельницький ліцей № 17.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: МОН України від 01.09.2014 року № 973; Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА від 18.11.2014 № 441-но.

Науковий керівник: Топузов О. М., директор Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, професор.

Термін проведення: 2014-2018 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити інноваційну модель формування компетентностей обдарованої дитини в умовах навчально-виховного процесу ліцею.

Завдання: теоретично обґрунтувати змістовно-функціональні компоненти системи з формування компетентностей обдарованої дитини у навчально-виховному процесі ліцею; виявити готовність педагогічних працівників до інноваційної діяльності, провести підготовчу роботу для реалізації основної мети експерименту; експериментально перевірити ефективність науково-методичного забезпечення навчальних предметів, розробленого науковцями Інституту педагогіки відповідно до оновленого змісту державного стандарту на засадах компетентнісного підходу; внести корективи до робочих навчальних планів з метою повної реалізації вимог державних стандартів, Концепції профільного навчання; спрямувати профорієнтаційну роботу та роботу із соціалізації особистості в ліцеї відповідно до вимог до профільної підготовки та професійного самовизначення старшокласників; удосконалювати роботу ліцею з реалізації компетентнісного підходу з оцінювань навчальних досягнень учнів;

запровадити інноваційні методи наукової діяльності обдарованих дітей; створити власну підсистему виховної роботи з урахуванням потреб обдарованої дитини.

Очікувані результати: високий рівень сформованості в учнів початкової, основної, старшої школи ключових компетентностей; створення діагностичного інструментарію; розробка індивідуальних програм, які сприятимуть формуванню компетентностей обдарованої дитини; впровадження компетентнісно-орієнтованих методик навчання, розроблених за участю науковців Інституту педагогіки; зростання наукової активності учнів у позаурочній, позашкільній діяльності; створення та реалізація авторських програм факультативів та курсів за вибором; підвищення рівня взаємозв'язку ліцею, батьків, громадськості у питаннях формування компетентностей обдарованої дитини.

Коментар: у ході здійснення **організаційно-підготовчого етапу (вересень 2014 р. – грудень 2014 рр.)** створено робочу групу з організації та проведення експерименту, до складу якої увійшли завідувачі кафедрами та адміністрація закладу. Учасниками дослідження опрацьовано наукову та навчально-методичну літературу, зроблено аналіз проблематики компетентнісного підходу на сучасному етапі, вивчено педагогічний досвід реалізації програм роботи з обдарованими дітьми.

З метою вироблення стратегії формування компетентностей обдарованої дитини проаналізовано:

- суспільні запити випускників 4, 9, 11-го класів щодо життєвого самовизначення;
- напрями, форми реалізації варіативної частини навчального плану ліцею;
- раціональну організацію навчально-виховного процесу;
- форми, методи управління навчальним закладом;
- участь учнів ліцею у Всеукраїнських учнівських олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України, творчих конкурсах;
- морально-психологічний клімат в учнівських колективах.

На реалізацію завдань дослідження спрямована робота п'яти творчих груп учителів-предметників з проблеми «Формування ключових компетентностей обдарованої дитини». Педагоги розробляють тести для оцінювання компетентностей, заступник директора з наукової роботи Гулевата А.В. розробила авторську програму «Обдарована дитина».

Для учасників дослідно-експериментальної роботи проведено семінар «Інноваційні технології формування компетентностей обдарованої дитини» за участю завідувача кафедри теорії та методик природничо-математичних дисциплін і технологій Хмельницького ОППО Гільберг Т.Г., організовано роботу консультативного пункту.

В ході реалізації першого етапу дослідження проведено діагностику педагогів за методиками «Оцінка професійної спрямованості особистості

вчителя», «Діагностика рівня саморозвитку в професійно-педагогічній діяльності» (автор Л.Н. Бережнова).

Досвід роботи початкової школи по розвитку творчої обдарованості представлено на міському семінарі вчителів початкових класів.

9.Тема дослідження: Науково-методичні засади впровадження фінансової грамотності у навчально-виховний процес навчальних закладів

Навчальні заклади, яким надано статус експериментальних всеукраїнського рівня: Хмельницька спеціалізована загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 15, Хмельницький ліцей № 17.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: МОН України від 17.06.2013 року № 776.

Наукові керівники: Удод О. А., директор ІТЗО, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України по Відділенню загальної середньої освіти, доктор історичних наук, професор;
Смовженко Т. С., ректор Університету банківської справи Національного банку України, доктор економічних наук, професор.

Термін проведення: 2012-2019 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: Експериментальна перевірка результативності виховання фінансово грамотного споживача та підготовки його до взаємодії з існуючою фінансовою системою у навчально-виховному процесі навчальних закладів.

Завдання: Провести інвентаризацію наявних навчальних програм на рівні початкової та середньої школи, що мають відношення до формування фінансових знань та навичок, та привести їх до єдиного стандарту на базі сучасних інформаційних технологій навчання; розробити концепцію розвитку системи фінансової грамотності, стратегію підготовки педагогічних колективів і батьків до впровадження фінансових інновацій; вивчити можливості адаптації світового досвіду підвищення фінансової грамотності в системі освіти; здійснити підготовку педагогічних колективів експериментальних навчальних закладів до проведення дослідно-експериментальної роботи; удосконалити критерії та стандартизувати психодіагностичні методики оцінювання фінансової грамотності учнів, студентів навчальних закладів, різних аспектів їхньої фінансової компетентності; розробити навчальні програми з фінансової грамотності для учнів початкової та основної школи, курсу «Фінансова грамотність» для учнів старшої школи та студентів вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації (із урахуванням особливостей переходу до профільного навчання), фінансових факультативів та методичні рекомендації (посібники) з фінансової грамотності для вчителів та викладачів; підготувати робочий зошит і підручник з курсу «Фінансова грамотність» для учнів 10 класу та студентів вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації; розробити й апробувати сучасні психолого-педагогічні технології організації процесу формування

фінансової грамотності учнів та студентів, засновані на практичних навичках та компетенціях використання фінансових послуг задля підвищення власного фінансового добробуту; здійснювати моніторинг розвитку фінансової грамотності учнів, залучених до участі в дослідно-експериментальній роботі, та зіставлення його результатів з даними всеукраїнського моніторингу рівня фінансової грамотності населення; розробити концепцію фахової підготовки педагогів з фінансової грамотності на базі закладів системи післядипломної педагогічної освіти; підготувати навчально-методичні комплекси спецкурсів для підготовки педагогів і підвищення їхньої кваліфікації; відпрацювати алгоритми координації зусиль науковців і педагогів усіх ланок освіти (загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів, педагогічних університетів, системи підвищення кваліфікації) з метою поширення практик із фінансової грамотності; розробити програму взаємодії загальноосвітнього навчального закладу і територіальних установ, закладів освіти, громадських організацій, теле- і радіокомпаній, операторів мобільного зв'язку, ЗМІ, покликану сприяти розвиткові системи шкільної фінансової освіти задля популяризації в суспільстві ідеї фінансової грамотності.

Очікувані результати: психолого-педагогічні засади ефективної фінансово зорієнтованої системи освіти; формування та розвиток в учнів, студентів фінансової культури і забезпечення їх соціально відповідальної підготовки до ефективної взаємодії із сучасним фінансовим середовищем; навчальні програми, підручники, посібники, методичні рекомендації як основа цілісної системи фінансових знань та навичок фінансової грамотності та фінансової культури особистості відповідно до єдиного стандарту освіти; запровадження курсу «Фінансова грамотність» як курсу за вибором на рівні навчальних закладів; узагальнення та поширення досвіду роботи з запровадження фінансової грамотності в навчальних закладах.

Коментар:

У серпні 2014 року завершився **концептуально-діагностичний етап** дослідження, розпочатий з вересня 2013 року. У ході даного етапу проведено:

- перший етап діагностики рівня фінансової грамотності та ставлення учнів до впровадження даного курсу;
- анкетування вчителів з метою виявлення мотиваційної і технологічної готовності до впровадження фінансової грамотності у загальноосвітніх навчальних закладах.

Факультативний курс «Фінансова грамотність» викладається у 10 класах СЗОШ № 15 та ліцею №17 м. Хмельницького.

Науково-методичне забезпечення викладання курсу складає посібник «Фінансова грамотність» за загальною редакцією доктора економічних наук, професора Т.С. Смовженка (видання друге, виправлене і доповнене) та практичний зошит, використовуються інтернет – матеріали електронних ресурсів, створених для інформаційно-комунікаційної підтримки експерименту з запровадження фінансової грамотності і поширення кращого педагогічного

досвіду. Практикується проведення занять на базі банківських установ-учасників проекту.

Відповідно до програми дослідно-експериментальної роботи на початку вивчення курсу проведено вхідне діагностування учнів, контрольні зрізи, анкетування вчителів, які викладають факультативний курс.

Вивчення курсу «Фінансова грамотність»:

- дає можливість учням отримати відомості з актуальних питань роботи банківських установ, фінансових ринків та захисту прав споживачів фінансових послуг;
- ознайомлює учнів із новими фінансовими продуктами та послугами, розвиває навички використання таких продуктів та вміння власного фінансового планування на майбутнє.

РОЗДІЛ II

Дослідно-експериментальна робота регіонального рівня на базі навчальних закладів Хмельницької області у 2014 році

Експериментальні навчальні заклади регіонального рівня

№	Тема дослідження	Науковий керівник Обласний координатор Районний координатор	Навчальний заклад
1	Підвищення якості навчально-виховного процесу шляхом використання мультимедійного комплексу «Електронна дошка»	<p>Науковий керівник Гулеватий А.А., завідувач кафедри педагогіки та психології ХОППО, кандидат психологічних наук, доцент.</p> <p>Обласний координатор Коновалов А.А., методист науково-методичного центру викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання ХОППО.</p> <p>Районний координатор Бранашко Г. М, завідувач Волочиського РМК.</p>	Волочиський НВК, директор Ревуцький В. В. volnvk@ukr.net
2	Теоретико-технологічне забезпечення впровадження моделі «Школа повного дня»	<p>Науковий керівник Зазуліна Л.В., доцент кафедри педагогіки та психології ХОППО, кандидат педагогічних наук, доцент.</p> <p>Обласний координатор Бобровник С.М., завідувач науково-методичного центру модернізації роботи РМК (ММК), загальноосвітніх закладів, розвитку обдарованості учнів ХОППО.</p> <p>Районний координатор Дубіна Т.С., завідувач інформаційно-методичного центру управління освіти виконавчого комітету Славутської міської ради.</p>	НВК «ЗОШ I-III ступенів, гімназія» № 5 м. Славуті, директор Савчук Г. П. economgimsl_5@i.ua
3	Підвищення рівня якості освіти шляхом розвитку позитивної мотиваційної сфери учнів	<p>Науковий керівник Войтович Г. І., старший викладач кафедри педагогіки та психології ХОППО.</p> <p>Обласний координатор Красовська В. Ю., методист науково-методичного центру координації дослідно-експериментальної та інноваційної роботи ХОППО.</p> <p>Районний координатор Саврій С. Г., завідувач РМК відділу освіти, молоді та спорту Віньковецької РДА; Масловська С. М., завідувач РПМПК.</p>	<p>Віньковецький НВК, директор Богданов І. М., vinnvk1@rambler.ru</p> <p>Дашковецький НВК, директор Ладняк А. В. dashkola@mail.ru</p> <p>Зіньківський НВК, директор Вох М. С. zinnvk@rambler.ru</p> <p>Женишковецька</p>

			<p>ЗОШ I-III ст, директор Пиріжок І. В. ilonafialka@mail.ru</p> <p>Охримовецька ЗОШ I-III ст, директор Дилян М. В. ohrimhkol@meta.ua</p> <p>Осламівська ЗОШ I-III ст, директор Поліщук Г. П. oslamiv@mail.ru</p> <p>Петрашівська ЗОШ I-III ст. директор Кузь В. В. petrashi@mail.ru</p>
4	<p>Менеджмент розвитку інноваційної культури педагогів у процесі профільного навчання школярів в умовах діяльності освітнього округу</p>	<p>Науковий керівник Ковальська О. П., старший викладач кафедри менеджменту та освітніх технологій ХОШПО, кандидат педагогічних наук.</p> <p>Обласний координатор Дутковська О.Б, методист НМЦ модернізації роботи РМК (ММК), загальноосвітніх закладів, розвитку обдарованості учнів ХОШПО.</p> <p>Районний координатор Омельчук Л.В., методист РМК відділу освіти, молоді та спорту Шепетівської РДА.</p>	<p>Городнявський НВК «Середня загальноосвітня школа I-III ступенів, колегіум», директор Крупник В. О. gorodnjavka@mail.ru</p>
5	<p>Теоретико-методичні засади формування екологічної компетентності учнів старших класів загальноосвітньої школи сільської місцевості</p>	<p>Науковий керівник Скрипник С. В., доцент кафедри теорії та методики природничо-математичних дисциплін ХОШПО.</p> <p>Обласний координатор Красовська В. Ю., методист науково-методичного центру координації дослідно-експериментальної та інноваційної роботи ХОШПО.</p> <p>Районний координатор Шелестюк Л. Л., методист РМК відділу освіти, молоді та спорту Красилівської РДА; Скрипник А.В., методист районного методичного кабінету, відділу освіти, молоді та спорту Хмельницької РДА;</p>	<p>Гвардійський НВК, директор Федоров Ю. І. gvarnvk@i.ua</p> <p>Чорноострівський НВК, директор Островська О. С. Chornuyostriv-nvk@rambler.ru Хмельницького району;</p> <p>Митинецька ЗОШ I-</p>

		Омельчук Л.В., методист РМК відділу освіти, молоді та спорту Шепетівської РДА.	<p>III ст. Красилівського району, директор Бакалюк В. І. mitinci@kr.km.ua</p> <p>Полянська ЗОШ I-III ст. Шепетівського району, директор Мамчур М. О. polyanu@mail.ru</p>
6	Управління професійним розвитком керівників загальноосвітніх навчальних закладів	<p>Науковий керівник Гуменюк В.В., завідувач кафедри менеджменту та освітніх технологій ХОШПО, кандидат педагогічних наук, доцент.</p> <p>Обласний координатор Красовська В. Ю., методист науково-методичного центру координації дослідно-експериментальної та інноваційної роботи ХОШПО.</p> <p>Районний координатор Саврій С. Г., завідувач РМК відділу освіти, молоді та спорту Вінковоцької РДА.</p>	<p>Пилипоолександрівська ЗОШ I-III ст., директор Гевко В.І.;</p> <p>Великоолександрівська ЗОШ I-II ст., директор Атаманюк Л.О.;</p> <p>Слобідкоохримоцька ЗОШ I-II ст., директор Підлісник М.І.</p>
7	Проектування моделі школи-родини на базі загальноосвітніх навчальних закладів I-II ст.	<p>Науковий керівник Буймістер Л.В., завідувач НМЦ координації та методичного забезпечення громадського самоврядування та соціально-економічного розвитку закладів освіти ХОШПО.</p> <p>Обласний координатор Дутковська О.Б., методист НМЦ модернізації роботи РМК (ММК), загальноосвітніх закладів, розвитку обдарованості учнів ХОШПО.</p> <p>Районний координатор Рудзік Т.В., завідувач РМК відділу освіти, молоді та спорту Деражнянської РДА; Саврій С. Г., завідувач РМК відділу освіти, молоді та спорту Вінковоцької РДА.</p>	<p>Коричинецька ЗОШ I-II ст. Деражнянського району, директор Римар Р.</p> <p>Калюсецька ЗОШ I-II ст. Вінковоцького району, директор Герасимчук О.А.</p>
8	Соціалізація випускників шкіл-інтернатів	<p>Науковий керівник Клімкіна Н.Г., старший викладач кафедри педагогіки і психології</p>	Кам'янець-Подільська загальноосвітня

		Хмельницького ОШПО, канд. педагогічних наук. Обласний координатор Красовська В. Ю., методист науково-методичного центру координації дослідно-експериментальної та інноваційної роботи ХОШПО.	школа-інтернат І-ІІ ст. №2, директор Козлова О.В., Вовковинецька ЗОШ-інтернат І-ІІІ ст. заст. директора Бевзюк В.П., Кошелюк О.Б.
9	Психолого-педагогічні засади створення умов для соціальної адаптації та інтеграції в суспільство дітей з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання в загальноосвітніх навчальних закладах	Науковий керівник Попелюшко Р.П., доцент кафедри практичної психології Хмельницького національного університету, кандидат психологічних наук; Шнайдер В.І., старший викладач кафедри педагогіки і психології ХОШПО. Обласний координатор Красовська В. Ю., методист науково-методичного центру координації дослідно-експериментальної та інноваційної роботи ХОШПО. Районний координатор Олійник Т.Г., зав ПМПК м. Кам'янець-Подільського.	ЗОШ № 8 м. Хмельницького, директор Халатурник Г.І.; ЗОШ №15 м. Хмельницького, директор Вересюк М.П.; ЗОШ №7 м. Кам'янець-Подільського, директор Лаврусевич О.А.; ДНЗ № 20 м. Кам'янець-Подільського, директор Конфітовська С.І.; СЮТ м. Кам'янець-Подільського, директор Боровик В.В.
10	Формування професійних компетентностей вчителів початкових класів та вихователів ДНЗ засобами здоров'язбережувальних технологій	Науковий керівник Романова О. В., старший викладач кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти Хмельницького ОШПО, кандидат психологічних наук Обласний координатор Кулик О. О., методист сектору початкового навчання науково-методичного центру початкової, дошкільної спеціальної та інклюзивної освіти ХОШПО. Районний координатор Петраковська Р. О., методист РМК відділу освіти, молоді та спорту	Жемелинецька ЗОШ І ступеня, директор Кравець Г.М. zhemelyntsi@ukr.net ; Жемелинецький ДНЗ «Казка» Білогірського району, директор Катеренчук В. І.

		Білогірської РДА; Лосовська Н. А., методист РМК відділу освіти, молоді та спорту Білогірської РДА.	
11	Створення інформаційного середовища навчального закладу	Науковий керівник Петровський С.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційних технологій проектування Хмельницького національного університету. Обласний координатор Максименко В.А., методист НМЦ викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання ХОШПО. Районний координатор Артемчук Н.М., завідувач РМК відділу освіти, молоді та спорту Білогірської РДА; Костриба О.В., методист РМК відділу освіти, молоді та спорту Білогірської РДА.	Білогірський НВК «Середня загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів ім. І.О.Ткачука, гімназія», директор Дідух І.І. bilogirya@ukr.net

1.Тема дослідження: Підвищення якості навчально-виховного процесу шляхом використання мультимедійного комплексу «Електронна дошка»

Навчальні заклади, яким надано статус експериментальних регіонального рівня: Волочиський навчально-виховний комплекс у складі середньої загальноосвітньої школи I ступеня та гімназії.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Хмельницької ОДА від 11.09.2013 р. №1982-но.

Науковий керівник: Гулеватий А.А., завідувач кафедри педагогіки та психології Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат психологічних наук, доцент.

Термін проведення: 2013-2016 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: дослідити вплив та обґрунтувати доцільність використання мультимедійного комплексу на підвищення якості навчально-виховного процесу; створити програмно-методичний інструментарій для використання мультимедійного комплексу у навчально-виховному процесі та здійснити експериментальну перевірку його впливу на підвищення якості навчально-виховного процесу.

Завдання: дослідження впливу та доцільності використання мультимедійного комплексу на підвищення якості навчально-виховного процесу; створення програмно-методичного інструментарію для використання мультимедійного комплексу у навчально-виховному процесі та дослідження впливу на підвищення якості навчально-виховного процесу.

Очікувані результати: підвищення якості навчально-виховного процесу; покращення професійної підготовки вчителів; узагальнення основних шляхів, форм, засобів та умов використання сучасних мультимедійних технологій на прикладі мультимедійного комплексу з метою підвищення якості навчально-виховного процесу; реалізація новітніх підходів при організації роботи з дітьми; розробка методичних рекомендацій щодо використання мультимедійного комплексу у навчально-виховному процесі; методичні рекомендації з питання підвищення якості навчально-виховного процесу шляхом впровадження використання мультимедійного комплексу та програмно-методичного інструментарію.

Коментар: практичний етап (2014-2015) передбачає проведення констатуючого експерименту з метою визначення впливу використання мультимедійного комплексу на навчально-виховний процес. Учасниками дослідження проаналізовано позитивний педагогічний досвід з метою визначення основних шляхів, методів і засобів, умов використання сучасних мультимедійних технологій на прикладі мультимедійного комплексу; здійснюється розробка критеріїв та показників оцінки якості навчально-виховного процесу; проводиться апробація програмно-методичного інструментарію для забезпечення уроків з використанням мультимедійного

комплексу; здійснюється поступове залучення до процесу дослідження інших вчителів-предметників; здійснюється розробка концептуальної теоретичної моделі підвищення якості навчально-виховного процесу шляхом використання мультимедійного комплексу.

У закладі формується інформаційно-освітнє середовище, що є відкритою системою, оскільки постійно доповнюється новими розробками. Матеріально-технічне забезпечення включає мультимедійний комплекс «Електронна дошка» (у кабінеті біології), 3 комп'ютерні класи, 3 класи із стаціонарно встановленим ММК, інформаційний центр (5 +1), 3 комп'ютери кафедр, 6 - адміністрації, з'єднаних у локальну мережу з виходом на шкільний сервер, розгорнуто Wi-fi покриття.

В рамках експериментальної роботи створено базу даних і розміщено на внутрішкільному сервері банк ресурсів навчального призначення із різних дисциплін, банк Інтернет-ресурсів, навчальних електронних посібників.

Продовжується підготовка колективу щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій. В рамках підвищення ІКТ-компетентності 47 вчителів НВК пройшли навчання за проектом Intel «Навчання для майбутнього», 4 педагогів пройшли оновлений очний курс за програмою INTEL, та отримали сертифікати версії 10.1. з правом комплектації та подальшого навчання.

В процесі реалізації завдань концептуально – діагностувального етапу проведено діагностування готовності вчителів до інноваційної, дослідно-експериментальної та інформаційної діяльності за пакетом методик:

- Гулеватий А. А./ Психологічна готовність педагогічних працівників до використання інформаційно-комп'ютерних технологій у професійній діяльності в умовах інформаційного розвитку освіти/ Зб. Наук. Пр.[ред.кол.: О. Ф. Попик (гол) та ін.].– Хмельницький: ПП Мельник А. А., 2014.–С.106-109;
- Модель психологічної готовності педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів до впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій в умовах інноваційного розвитку освіти// Нова педагогічна думка. Науково-методичний журнал. – Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2013, № 3.– С. 31-33.

За результатами проведеного опитування 71% вчителів НВК використовують у своїй роботі матеріали блогів, сайтів, є учасниками освітніх професійних спільнот; 12 % мають блоги (вчителі української мови та літератури, правознавства, хімії) проте 2% вчителів не використовують мережу Інтернет в професійній діяльності.

Проблемі створення дидактичних матеріалів для проведення уроків та їх ефективного використання були присвячені два круглі столи, проведено два семінари-практикуми для вчителів району.

Електронні посібники педагогів НВК відзначено на обласній виставці «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування»:

- Войціховська Г. В.- посібником «М. Булгаков»;
- Ревуцька М. Ю. - «Дидактичні матеріали з алгебри для учнів 9 класу»;

- Ревуцька М. Ю. - «Дидактичні матеріали з геометрії для учнів 9 класу».

Предметом особливої уваги на даному етапі експерименту стало розроблення концептуальних засад впровадження та використання мережевих ресурсів у сучасному навчально-виховному процесі, відбір методик та технологій дослідження, розробка інструментарію моніторингу.

2.Тема дослідження: Теоретико-технологічне забезпечення впровадження моделі «Школа повного дня»

Навчальні заклади, яким надано статус дослідно-експериментальних регіонального рівня: Навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів, гімназія» № 5 м. Славути.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Хмельницької ОДА від 11.09.2013 №1983-но.

Науковий керівник: Зазуліна Л. В., доцент кафедри педагогіки та психології ХОІППО, кандидат педагогічних наук, доцент.

Термін проведення: 2013-2015 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: розробка та апробація теоретичних засад і технологічного забезпечення авторської моделі «Школи повного дня».

Завдання: провести аналіз теоретичних та практичних розробок моделей шкіл повного дня в сучасній освіті; розробити теоретико-концептуальні засади побудови моделі «Школи повного дня»; створити технологічне забезпечення педагогічного процесу авторської моделі «Школи повного дня»; розробити систему моніторингу ефективності теоретико-технологічного забезпечення моделі; провести апробацію авторської моделі «Школи повного дня»; зробити висновки щодо ефективності та дієвості теоретико-технологічного забезпечення даної моделі.

Очікувані результати: розроблена та апробована авторська модель «Школи повного дня», має сприяти:

- створенню ефективного та комфортного освітнього простору, побудованого на спільних для вчителів, учнів та батьків цінностях та пріоритетах;
- сформованості необхідних компетентностей учнів для успішної соціалізації, самоактуалізації;
- підвищенню рівня навчальних досягнень учнів, їх готовності до продовження навчання у вищій школі;
- особистісно-професійному зростанню педагогів, оволодінню ними сучасними дидактичними технологіями;
- зростанню престижу навчального закладу.

Коментар: відповідно до програми дослідно-експериментальної роботи був здійснений діагностико-прогностичний етап та реалізується **формувальний етап**.

Основною метою *діагностико-прогностичного етапу* (грудень 2013 – вересень 2014 р.р.) було визначення готовності батьківського, учнівського та педагогічного колективу школи щодо створення та запровадження моделі «Школи повного дня».

Задля цього була проведена наступна робота:

- розроблена модель моніторингу ефективності авторської моделі «Школи повного дня» та її теоретико-технологічного забезпечення;
- підготовлено анкети та проведено анкетування вчителів, учнів, батьків щодо обізнаності та розуміння мети створення моделі «Школи повного дня»;
- проведено вхідне діагностування учнів за програмою моніторингу;
- розроблена анкета та проведена діагностика готовності вчителів до інноваційної діяльності .

Основними завданнями формульованого етапу (жовтень 2013 - серпень 2015 р.р.) визначено: впровадження в практику роботи інноваційної форми організації навчально-виховного процесу авторської моделі «Школи повного дня», відстеження процесу впровадження інноваційних педагогічних технологій: накопичення проміжних результатів про хід експерименту, їхній аналіз, внесення необхідних коректив в експериментальну діяльність.

На виконання означених завдань проведена робота з розробки авторської моделі Школи повного дня, її теоретико-технологічне забезпечення та продовжено роботу з підготовки педагогічного колективу до реалізації зазначеної моделі.

На підготовку колективу до реалізації моделі ШПД спрямовані заходи:

- засідання постійно діючого семінару – практикуму «Теоретико-технологічне забезпечення авторської моделі «Школи повного дня» (керівник Зазуліна Л.В.);
- аналіз на педагогічних радах питань «Про реалізацію творчих задатків, здібностей та обдарувань учнів в позакласній роботі школи повного дня» (27 березня 2014 р.) та «Про здійснення дослідно-експериментальної роботи як засобу формування позитивного іміджу навчального закладу» (жовтень 2014 р.);
- робота творчих груп з розробки продуктивних технологій у педагогічній системі ШПД;
- засідання круглого столу «Інноваційні технології в освітньому просторі школи повного дня», декада творчих уроків з використанням інноваційних технологій (лютий 2014 р.), коло ідей «Працюємо в освітньому просторі школи повного дня: знахідки і проблеми»;

Результатами роботи з розробки авторської моделі Школи повного дня стали:

- розробка загальної структурно-функціональної моделі Школи повного дня;
- розробка та апробація акме-портфолію учня та акме-портфолію вчителя як технології фіксації, визначення динаміки та оцінювання особистісного (професійного) розвитку;

У рамках реалізації програми дослідження організовано співпрацю з Київською гімназією «Ерудит», яка працює у форматі школи повного дня

(ознайомлено з досвідом роботи даної гімназії, підписано угоду про співпрацю).

З метою збереження здоров'я учнів та формування здоров'язбережувальної компетентності розроблено матеріали «Здоров'язбережувальні чинники уроку», «Екологічний паспорт навчального приміщення» (Л.В.Зазуліна), проведена оцінка санітарно-гігієнічних умов класів та стану здоров'я учнів школи; проводиться ремонт шкільного приміщення.

Проведено проміжні моніторингові дослідження щодо ефективності функціонування ШПД:

- моніторинг навчальних досягнень учнів 3-6 класів, які відвідують школу повного дня;
- діагностування батьків та учнів щодо визначення їх динаміки задоволеності школою повного дня (вересень 2014);
- вивчення психологічної комфортності учнів та вчителів за умов роботи в режимі ШПД.

Досвід роботи з розробки та реалізації моделі ШПД представлений у таких формах:

- підготовлено презентацію НВК «ЗОШ I-III ступенів, гімназія» № 5 у форматі школи повного дня та демонстрацію даної презентації на засіданні загальношкільного батьківського комітету;
- участь адміністрації НВК у регіональній науково-практичній конференції «Післядипломна педагогічна освіта та методична служба на Хмельниччині: історія поступу (до 75-річчя ХОІППО);
- на вебінарі керівників експериментальних закладів Хмельницької області;
- проведено День відкритих дверей НВК у формі фестивалю науки і творчості школи повного дня (квітень 2014 року);
- здійснено публікацію у газеті «Вісті громади»;
- на обласному конкурсі «Модель школи XXI століття»;
- створено авторську програму гуртка журналістики (автор Полончук А.І., вчитель української мови та літератури).

Результати дослідно-експериментальної роботи представлено на конференціях та висвітлено у таких публікаціях:

1.Зазуліна Л.В. Розробка наукового супроводу дослідно-експериментальної роботи /Л.В.Зазуліна // Педагогічний вісник. – 2014. - №1 (37). – С.40 – 44.

2.Зазуліна Л.В. Упровадження інноваційних розвивальних технологій у вивчення природничо-математичних предметів як запорука успішної реалізації нового державного стандарту освіти / Л.В.Зазуліна // Розвиток професійної компетентності педагогів у контексті реалізації нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти / Зб. наук. пр. [ред. кол.: О.Ф. Попик (гол.) та ін.] – Хмельницький: ПП Мельник А.А., 2013. – 188 с. (С. 24 - 29).

3.Зазуліна Л.В., Савчук Г.П., Трофімова В.Ю. «Акме-портфоліо» як технологія особистісно-професійного зростання педагога» на Регіональній науково-практичній конференції «Післядипломна педагогічна освіта та методична служба на Хмельниччині: історія поступу» (до 75-річчя ХОППО)».

4.Зазуліна Л.В. «Акмепортфоліо вчителя як засіб моніторингу та стимулювання особистісно-професійного зростання вчителя в умовах роботи Школи повного дня»).

5.Зазуліна Л.В. Теоретико-практичні засади розробки проекту «Акме-портфоліо учня».

6.Зазуліна Л.В. Аспекти і параметри аналізу здоров'язбережувальних чинників уроку / Л.В.Зазуліна // Впровадження здоров'язбережувальних технологій у практику роботи навчальних закладів як один із пріоритетних напрямів освітньої політики України / Матеріали обласної науково-практичної міжгалузевої конференції. – Хмельницький : ХОППО, 2014. – 246 с. – С. 59 - 64.

Загальний висновок:

1.Програма дослідження виконується згідно з програмою і планом.

2.Загальними результатами формувального етапу є:

- створення моделі НВК «ЗОШ I-III ступенів, гімназія» № 5 у форматі школи повного дня;

- покращення санітарно-гігієнічних умов школи задля перебування учнів у режимі повного дня;

- розробка та апробація теоретико-технологічного забезпечення ШПД;

- схвалення роботи школи повного дня учнями та батьківською громадськістю.

Додаток 4.МОДЕЛЬ МОНІТОРИНГУ ЕФЕКТИВНОСТІ АВТОРСЬКОЇ МОДЕЛІ ШКОЛИ ПОВНОГО ДНЯ (ШПД).

Додаток 5. БЛАНК ДЛЯ САМООЦІНКИ ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (Маринівська О.Я., Зазуліна Л.В.).

Додаток 6. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ НАВЧАЛЬНОЇ АУДИТОРІЇ.

3.Тема дослідження: Підвищення рівня якості освіти шляхом розвитку позитивної мотиваційної сфери учнів

Навчальні заклади, яким надано статус експериментальних регіонального рівня: Віньковецький НВК, Дашковецький НВК, Зіньківський НВК, Женишковецька, Охримовецька, Осламівська, Петрашівська ЗОШ I-III ст. Віньковецького району.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Хмельницької ОДА від 18.09. 2013 р №2021-но.

Науковий керівник: Войтович Г.І., старший викладач кафедри педагогіки та психології Хмельницького ОППО.

Термін проведення: 2013-2015 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: створити, теоретично обґрунтувати та апробувати оптимальну, сучасну технологію взаємодії вчителя та учня, яка сприятиме формуванню позитивної мотиваційної сфери особистості учня.

Завдання: організувати співпрацю Хмельницького ОІППО (кафедра педагогіки та психології) та психологічної служби системи освіти Віньковецького району щодо створення оптимальної, сучасної технології взаємодії вчителя та учня, яка сприятиме формуванню позитивної мотиваційної сфери особистості учня; визначити психолого-педагогічні умови запровадження даної технології; розробити необхідне навчально-методичне забезпечення; створити моніторингову систему оцінювання результативності технології взаємодії вчителя та учня; впровадити у широке використання педагогами та фахівцями психологічної служби дану технологію.

Очікувані результати: поширення позитивної навчальної мотивації серед учнів; високий рівень професійних компетенцій практичних психологів, педагогів з представленої до розгляду проблеми; дієва система методичної роботи, заснована на співпраці науковців, психологів, педагогів, батьків; створення умов в сім'ї та школі для саморозвитку особистості школяра, глибинного самоаналізу та творення алгоритмів розв'язку проблем.

Коментар: концептуально-діагностичний етап (вересень – грудень 2014 року), основними завданнями якого стали:

- розробка теоретико-концептуальних засад моделі взаємодії кафедри педагогіки і психології ХОІППО та методичної служби Віньковецького районного відділу освіти по формуванню готовності педагогів розвивати позитивну навчальну мотивацію учнів;
- розробка критерії визначення рівня сформованості мотиваційної сфери учнів різних вікових категорій;
- проведення дослідження на визначення рівня сформованості мотиваційної сфери учнів різних вікових категорій;
- підготовка педагогічних колективів до реалізації завдань з розвитку позитивної навчальної мотивації учнів, формування системи методичної роботи, заснованої на співпраці науковців, психологів, педагогів, батьків.

З метою розробки науково-методичного забезпечення дослідно-експериментальної роботи з початку 2014 року розпочали роботу творчі групи психологів та педагогів з проблем:

- теоретико-прикладні аспекти мотивів і мотивацій (Женишківська ЗОШ І-ІІІ ст., керівник Чапкін С.О.);
- сутнісно-психологічні методи розвитку позитивної навчальної мотивації учнів в різні вікові періоди (Петрашівська ЗОШ І-ІІІ ст., керівник Звезда Л.І.);
- психологічне підґрунтя здійснення сучасної парадигми освіти (Віньковецький НВК, керівник Лісник Г.І.);
- шляхи забезпечення індивідуалізації та диференціації навчально-виховного процесу учнів (Дашківський НВК, керівник Мальована Л.В.);

- психологія професійної діяльності педагога в умовах реформування сучасної освіти як основна умова забезпечення розвитку позитивної навчальної мотивації учнів (Зіньківський НВК, керівник Баранюк Г.).

Теоретико-методологічною основою експерименту стали матеріали досліджень розвитку мотивації учнів Войтович Г.І., старшого викладача кафедри педагогіки та психології Хмельницького ОІППО.

У квітні 2014 року була проведена вхідна діагностика мотиваційної сфери учнів. Вибірку становили учні 1, 4, 9, 11-их класів усіх експериментальних закладів. Результати дослідження мотивів досягнень учнів 9-их класів за методикою Ю. Орлова показали, що високий рівень мають лише 8 із 118 респондентів, а низький рівень – 39, найнижчий рівень – 17. Анкетування учнів 11-их класів показало, що переважають мотиви матеріального добробуту, уникання покарання, зовнішнього примусу. Відсоток наявності мотивів досягнення успіху та пізнавальних мотивів дуже низький. 30 % учнів 4-их класів мають спонтанність і нестійкість інтересів. Кращі результати у першокласників: переважають пізнавальні мотиви у 50% учнів.

Отже, узагальнені результати вхідного діагностування свідчать, що в системі освіти району домінуючою є проблема відсутності зворотнього зв'язку між учителем та учнем, низький рівень мотиваційної сфери учнів.

Проблемі теоретично-прикладного аспекту психології розвитку позитивної мотивації до діяльності вчителів та учнів сучасної школи було приурочено два семінари-практикуми за участю наукового керівника дослідження Войтович Г.І. для управлінців, педагогів, психологів експериментальних навчальних закладів.

Система підготовки учасників дослідження передбачає районний та шкільний рівень, постійну взаємодію між суб'єктами дослідно-експериментальної роботи, на що були спрямовані заходи:

- семінар-практикум заступників директорів з проблеми «Управлінський супровід забезпечення підвищення якості освіти шляхом розвитку позитивної мотивації учнів» (Подільський НВК);
- психолого-педагогічні семінари у навчальних закладах;
- робота творчих груп над визначеними проблемами;
- підготовка посібника «Психологічний інструментарій дослідження мотивації учнів».

Досвід роботи експериментальних закладів представлено на регіональній науково-практичній конференції «Післядипломна педагогічна освіта та методична служба на Хмельниччині: історія поступу (до 75-річчя ХОІППО): стаття «Підвищення якості освіти шляхом формування мотиваційної сфери учнів» районного координатора дослідження Масловської С.М.

Результатом реалізації завдань даного етапу є створення дієвої системи методичної роботи, заснованої на співпраці науковців, психологів, педагогів, батьків; створення моніторингової системи оцінювання результативності технології взаємодії вчителя та учня; визначення психолого-педагогічних умов запровадження технології формування позитивної мотиваційної сфери,

заснованої на таксономії Блума та сутнісно-психологічних методах, розроблених Войтович Г. І.

Запропонована оптимальна, сучасна технологія взаємодії вчителя та учня є теоретично обґрунтованою та буде апробована в експериментальних школах Віньковецького району.

Основним завданням наступного, формувального етапу дослідження є апробація системи методів розвитку позитивної навчальної мотивації у різні вікові періоди; запровадження моделі здійснення диференціації та індивідуалізації навчально-виховного процесу; реалізація системи тренінгу професійних здібностей сучасного педагога; удосконалення навчально-виховного процесу з метою підвищення рівня розвитку позитивної навчальної мотивації та рівня знань учнів.

Додаток 7. МОДЕЛЬ взаємодії викладачів кафедри педагогіки і психології ХОІППО та психологічної служби системи освіти Віньковецького району по розробці технології взаємодії вчителя та учня щодо створення позитивної навчальної мотивації учнів.

4.Тема дослідження: Менеджмент розвитку інноваційної культури педагогів у процесі профільного навчання школярів в умовах діяльності освітнього округу

Навчальні заклади, яким надано статус експериментальних регіонального рівня: Городнявський навчально-виховного комплекс «Середня загальноосвітня школа I-III ступенів, колегіум» Шепетівського району.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Хмельницької ОДА від 18.09.2013 №2022-но.

Науковий керівник: Ковальська О. П., старший викладач кафедри менеджменту та освітніх технологій ХОІППО, канд. пед. наук.

Термін проведення: 2013-2016 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: створити науково обґрунтовану і експериментально перевірену модель управління розвитком інноваційної культури педагогів у процесі профільного навчання школярів в умовах діяльності освітнього округу.

Завдання: здійснити аналіз наукової літератури з метою визначення головних теоретико-методологічних засад формування й розвитку інноваційної культури педагогів; з'ясувати основні структурні складові інноваційної культури педагогів у забезпеченні функціонування цілісної системи суб'єктів інноваційного процесу; вивчити та узагальнити практичний стан управління розвитком інноваційної культури педагогів профільних класів в умовах діяльності освітнього округу на сучасному етапі; розробити фактори, критерії та експериментальним шляхом перевірити рівень сформованості інноваційної культури педагогів освітнього округу; дослідити умови співпраці: вчителі –

учні; учні – вчителі; батьки – учні – вчителі; визначити основні напрямки та зміст роботи щодо управління розвитком інноваційної культури; провести експериментальну апробацію моделі управління розвитком інноваційної культури педагогів у процесі профільного навчання школярів в умовах діяльності освітнього округу та розробити методичні рекомендації щодо її застосування.

Очікувані результати: створення науково обґрунтованої і експериментально перевіреної моделі управління розвитком інноваційної культури педагогів у процесі профільного навчання школярів в умовах діяльності освітнього округу дозволить: підвищити рівень інноваційної культури як педагогів так і учнів; покращити професійну підготовки вчителів, які забезпечують профільне навчання школярів в умовах діяльності освітнього округу; узагальнити основні умови, шляхи, форми й засоби, що сприятимуть розвитку інноваційної культури педагогів; забезпечити рівний доступ дітей до якісної освіти; підвищити рівень навченості учнів профільних класів; реалізувати новітні підходи в організації роботи з обдарованими дітьми; розробити методичні рекомендації щодо розвитку інноваційної культури вчителів; видати матеріали обласної науково-методичної конференції з проблеми дослідження; апробувати методичні рекомендації з питання розвитку інноваційної культури педагогів освітнього округу.

Коментар. Реалізація основних завдань практичного етапу експерименту(2014-2015рр.) передбачає:

- вивчення та узагальнення практичного стану управління розвитком інноваційної культури педагогів профільних класів в умовах діяльності освітнього округу на сучасному етапі;
- розробка критеріїв та експериментальна перевірка рівня сформованості інноваційної культури педагогів освітнього округу;
- дослідження умов співпраці: вчителі-учні, учні-вчителі, батьки-учні-вчителі;
- визначення основних напрямків та змісту роботи щодо управління розвитком інноваційної культури педагогів.

На виконання цих завдань спрямована Концепція управління розвитком інноваційної культури педагогів (проекти «Кадри», «Дослідно-експериментальна робота», «Партнерство в ім'я дитини»), робота лабораторії педагогічного експерименту з питання інноваційної культури педагогів профільних класів.

За допомогою моделей (О. Путрова, О. Касьянова) оцінювання рівня сформованості інноваційної культури педагогів (мотиваційно-орієнтаційний, змістовно-операційний, процесуально-рефлексивний фактори), відповідних карток експертизи предметно-методичних умінь, науково-методичних знань, здібностей до творчої та дослідно-експериментальної роботи визначено практичний стан сформованості інноваційної культури вчителів, які викладають у профільних класах освітнього округу.

Підготовці педагогів до реалізації основних завдань дослідження сприяли:

- тренінги з досліджуваної проблеми;
- засідання педагогічної ради «Про взаємодію колективу освітнього округу, батьків та громадськості щодо рівня сформованості інноваційної культури вчителів»;
- семінар з питань управління розвитком інноваційної культури педагогів (Городнявський НВК, керівник Ковальська О.П.).

У ході реалізації завдань дослідження:

- розроблена та експериментально перевірена еталонна модель учителя освітнього округу, яка включає репродуктивний, адаптивно-активний, креативний рівні діяльності. Теоретико-методологічною основою моделі стали напрацювання Г. Данілової, З. Сіверс;
- створена модель інтелектуального розвитку учнів профільних класів;
- досвід роботи представлено на регіональній науково-практичній конференції «Післядипломна педагогічна освіта та методична служба на Хмельниччині: історія поступу (до 75-річчя ХОШПО) (науковий керівник О. Ковальська).

Напрацьовані матеріали реалізації практичного етапу (2014-2015рр.) дослідно-експериментальної роботи дають можливість створити, по його завершенню, науково-обґрунтовану модель управління розвитком інноваційної культури педагогів у процесі профільного навчання в умовах діяльності освітнього округу.

5.Тема дослідження: Теоретико-методичні засади формування екологічної компетентності учнів старших класів загальноосвітньої школи сільської місцевості

Навчальні заклади, яким надано статус експериментальних регіонального рівня: Гвардійський НВК, Черноострівський НВК Хмельницького району, Митинецька ЗОШ І-ІІІ ст. Красилівського району, Полянська ЗОШ І-ІІІ ст. Шепетівського району.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Хмельницької ОДА від 18.09.2013 р. №2023-но.

Науковий керівник: Скрипник С. В., доцент кафедри теорії та методики природничо-математичних дисциплін ХОШПО.

Термін проведення: 2013 -2018 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: полягає в теоретичному обґрунтуванні сутності і структури екологічної компетентності особистості, обґрунтуванні та експериментальній перевірці педагогічних умов, що забезпечують ефективність формування означеної якості в учнів старших класів загальноосвітньої школи сільської місцевості, обґрунтувати, розробити та експериментально апробувати модель формування екологічної компетентності у старшокласників; удосконалити існуючі форми, методи, засоби та педагогічні умови, що забезпечують ефективність процесів формування

екологічної компетентності в учнів старших класів загальноосвітньої школи сільської місцевості

Завдання: з'ясувати стан розробки проблеми у філософський, психолого-педагогічній науці та сучасній освітньо-виховній практиці; обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити функціонально-цілісну модель процесу формування екологічної компетентності в учнів старших класів загальноосвітньої школи сільської місцевості, а також педагогічні умови її ефективного застосування; визначити критерії, показники рівні сформованості екологічної компетентності в учнів старших класів загальноосвітньої школи сільської місцевості; удосконалити активні організаційно-педагогічні форми і методи як складові методики формування екологічної компетентності в учнів старших класів загальноосвітньої школи сільської місцевості та експериментально перевірити їх ефективність; розробити й запровадити у педагогічну практику методичні рекомендації (методичний посібник) для вчителів та батьків сільських загальноосвітніх шкіл з формування екологічної компетентності.

Очікувані результати: розробка функціонально-цілісної моделі формування екологічної компетентності учнів старших класів сільської місцевості та обґрунтування доцільності використання; визначення критеріїв і рівнів сформованості екологічної компетентності учнів старших класів сільської місцевості; розробка і запровадження у практику: функціональної моделі й педагогічних умов; конкретних засобів формування екологічної компетентності в учнів старших класів загальноосвітньої школи сільської місцевості відповідно до технологічних етапів цього процесу; методичних рекомендацій для вчителів і батьків щодо застосування обґрунтованих методик формування екологічної компетентності в учнів старших класів загальноосвітньої школи сільської місцевості.

Коментар: у ході підготовчого етапу (вересень 2013 р. - грудень 2014 р.) вивчено та проаналізовано науково-методичну літературу та педагогічний досвід з теми дослідження; здійснена діагностика готовності педагогів до інноваційної педагогічної діяльності; розроблено нормативно-правове забезпечення дослідно-експериментальної роботи; сформовані творчі групи з проблеми для проведення експериментальної роботи; спланована спільна діяльність з виробничими структурами, навчальними закладами, громадськими організаціями; здійснюється виявлення творчих здібностей учнів, їх здатності до саморозвитку та самовдосконалення; створено систему виховної роботи на основі формування екологічної компетентності учнів старших класів загальноосвітньої школи сільської місцевості; проведено засідання постійнодіючого семінару «Формування екологічної компетентності учнів старших класів загальноосвітньої школи сільської місцевості»; розробляється інноваційна модель «Формування екологічної компетентності учнів старших класів загальноосвітньої школи сільської місцевості»; підведені підсумки підготовчого етапу дослідно-експериментальної роботи.

У Гвардійському НВК Хмельницького району проведено такі заходи з

проблеми експерименту:

- питання розглядалися на нараді при директору, на науково-методичній раді;
- сформовано дослідно-експериментальну групу (керівник Дерепка І.В.), організовано роботу консультпункту;
- проведено діагностування учасників дослідження: учителів за методикою «Здібності педагога до творчого саморозвитку» та тестом діагностики інноваційності суб'єкта М. Кіртона, Kirton Adaption-Innovation Inventory (загальний стан психологічної готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності за інтеграційним компонентом: частково готові - 60%, достатньо готові - 40%. Продіагностувавши рівень інноваційного потенціалу, можна зробити висновки, що найбільш значних змін потребує сфера зміни роботи педагога – 63%, зміни в управлінні - 25%, зміни в технологіях - 12%) і учнів (вхідне тестування з визначення нахилів, здібностей та рівня обдарованості показало, що 37% учнів мають творчі здібності, 21% - психомоторні, 21% учнів виявляють стійкі духовні нахили, 14% учнів мають виражені лідерські здібності, 5% - академічні, 2% - мистецькі здібності);
- оновлено структуру науково-методичної роботи; проведено тренінг «Готовність учителя до інноваційної діяльності», психолого-педагогічний семінар для вчителів за темою «Формування екологічної компетентності учнів старших класів», презентації проектів упровадження інновацій по формуванню екологічної компетентності учнів, презентація професійних портфоліо учасників експерименту, продуктів проектної діяльності учнів та вчителів на заходах різного рівня, що проводилися на базі школи;
- продовжено творчу співпрацю згідно угоди про співробітництво з Національним природним парком «Подільські Товтри» Міністерства охорони навколишнього природного середовища України на 2009- 2015 роки.

Колективом **Митинецької ЗОШ І-ІІІ ст. Красилівського району** розпочата розробка інноваційної моделі «Формування екологічної компетентності учнів старших класів школи ВАЛЕОВІТА», компонентами якої є управлінський блок, науково-методичний, навчальний, виховний, громадський, моніторингу та практичної екологічної діяльності. Система екологічного виховання у закладі базується на принципі наступності з використанням традиційних та нетрадиційних форм (тематичні класні години, вікторини, екологічний клуб, індивідуальний екологічний щоденник, екологічна стежина, екологічний всеобуч, навчальна екологічна практика, проводяться загальношкільні заходи у тому числі за участю громадськості.

У **Полянській ЗОШ І-ІІІ ступенів Шепетівського району** для роботи над проблемою дослідження створено 5 тематичних груп:

- Формування екологічної культури школярів шляхом активізації процесів спостереження та розвитку спостережливості;
- Роль дослідно-пошукової роботи у формуванні екологічної компетентності школярів;
- Формування в учнів комунікативної компетенції шляхом реалізації змістової екологічної лінії у процесі вивчення мов та літератур;

- Формування навичок здорового способу життя шляхом використання засобів, методів народної фізичної культури;
- Використання ефективних форм та методів в організації екологічного виховання школярів.

Результатом роботи стала розробка екологічного супроводу навчальних предметів з української мови, математики, англійської мови, української літератури, географії, історії, біології, фізики. Готується видання посібника «Можливості навчальних предметів у формуванні екологічної культури школярів».

На підвищення екологічної освіти та культури школярів були спрямовані курси за вибором, факультативи екологічного напрямку («Рідний край», «Екологія»), проведення природоохоронних акцій («День землі», «День довкілля», «Дзвони Чорнобиля») та конкурсів («Казково-овочевий бал», «Зимовий букет замість ялинки», «Годівничка для синички», «Квітковий вернісаж», фотоконкурс «Краса і біль природи»). Налагоджена співпраця з Українським лісотехнічним університетом (м. Львів) та природничим факультетом Кам'янець-Подільського національного університету ім. Огієнка позитивно відзначилась на розвитку шкільного лісництва.

Додаток 8. МОДЕЛЬ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ЕКОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ У ГВАРДІЙСЬКОМУ НВК.

6.Тема дослідження: Управління професійним розвитком керівників загальноосвітніх навчальних закладів

Навчальні заклади, яким надано статус експериментальних регіонального рівня: РМК, Пилипоолександрівська ЗОШ І-ІІІ ст., Великоолександрівська ЗОШ І-ІІ ст., Слобідкоохримовецька ЗОШ І-ІІ ст. Віньковецького району

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Хмельницької ОДА від 18.09.2013 р. №2024-но.

Науковий керівник: Гуменюк В.В., завідувачка кафедри менеджменту та освітніх технологій ХОІППО, кандидат педагогічних наук, доцент.

Термін проведення: 2013-2017 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: полягає у визначенні, теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці організаційно-педагогічних умов розвитку професійних умінь керівника сучасної школи у міжкурсовий період.

Завдання: проаналізувати стан досліджуваної проблеми в теорії і практиці; обґрунтувати структуру творчого професійного потенціалу керівника школи, визначити комплекс його професійних умінь, критерії та рівні їх розвитку, а також основні чинники розвитку професійних умінь керівника школи; розробити модель розвитку професійних умінь керівника школи та виявити

умови її впровадження в систему курсової підготовки; за результатами дослідження розробити методичні рекомендації.

Очікувані результати: підвищення професійного потенціалу керівників загальноосвітніх навчальних закладів, рекомендації з підвищення професійного потенціалу, програми і практичні розробки семінарів з проблеми, перехід взаємодії учасників освітнього процесу з режиму функціонування в режим розвитку.

Коментар.

Реалізація завдань прогностичного етапу передбачала вивчення теоретичних аспектів проблеми та стану розвитку професійних умінь у керівників шкіл, ступеня реалізації їхнього творчого потенціалу в практичній діяльності, визначення методичної бази та розробки розгорнутої програми педагогічного дослідження.

У ході дослідження проведено діагностику професійної компетентності керівника (за посібником В.Гуменюк «Діагностика професійної компетентності керівника»), організовано роботу трьох експериментальних лабораторій, проведено установчо-моделюючий семінар для керівників шкіл - учасників експерименту.

Учасниками дослідження розроблено:

- а) модель управлінської компетентності керівника школи (члени експериментальної лабораторії «Управлінська альтернатива» - керівник Ладняк А.В., директор Дашковецького НВК);
- б) правила внутрішнього трудового розпорядку навчального закладу (члени експериментальної лабораторії «Менеджмент управління» - керівник Богданов І.М., директор Вінковецького НВК);
- в) орієнтовна характеристика на директора та заступника (для атестації керівника загальноосвітнього навчального закладу) (члени експериментальної лабораторії «Управлінські обрії» - керівник Дилян М.В., директор Охримовецької ЗОШ І-ІІІ ст.);
- г) положення про надання щорічної винагороди педагогічним працівникам навчального закладу (члени експериментальної лабораторії «Формула управління» - керівник Поліщук Г.П., директор Осламівської ЗОШ І-ІІІ ст.).

Участь у дослідженні сприяла активізації самоосвітньої діяльності керівників шкіл, забезпечила мотивацію професійного розвитку в умовах переходу з режиму функціонування закладу у режим розвитку.

Результати прогностичного етапу дослідження презентовано під час проведення педагогічного мосту «Управлінська компетентність сучасного директора школи: реалії, проблеми, перспективи» (25.12.2014 р.) за участю науковців кафедри менеджменту та освітніх технологій Хмельницького ОППО Гуменюк В. В., Бенеди Т.І., Павлюка В.Д. та керівників навчальних закладів району.

7.Тема дослідження: Проектування моделі школи-родини на базі загальноосвітніх навчальних закладів I-II ст.

Навчальні заклади, яким надано статус експериментальних регіонального рівня: Коричинецька ЗОШ I-II ст. Деражнянського р-ну, Калюсецька ЗОШ I-II ст. Віньковецького р-ну.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: управління освіти і науки Хмельницької ОДА від 06.07.2010 р. №317.

Науковий керівник: Буймістер Л.В., завідувач НМЦ координації та методичного забезпечення громадського самоврядування та соціально-економічного розвитку закладів освіти ХОІППО.

Термін проведення: 2010-2014 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: розробка моделі навчально-виховного закладу нового типу як науково-освітньої національної школи-родини від дошкільного відділення до школи третього ступеня.

Завдання: розробка моделі навчально-виховного закладу нового типу як науково-освітньої національної школи-родини; дослідження полягає у здійсненні теоретичного аналізу процесу координації усіх об'єктів освітнього процесу щодо впровадження моделі школи-родини у загальноосвітньому закладі I-II ступенів, у розробці і впровадженні у практику роботи загальноосвітніх навчальних закладів інноваційної моделі школи-родини, що дозволить комплексно реалізувати психолого-педагогічні умови, зміст, форми, методи, формування національної свідомості для педагогів області, розробці навчально-методичного супроводу запровадження моделі школи-родини.

Очікувані результати: розробка і впровадження у практику роботи загальноосвітніх навчальних закладів інноваційної моделі школи-родини; розробка методичних рекомендацій з розвитку національної свідомості для педагогів області; розробка навчально-методичного супроводу запровадження моделі школи-родини.

Коментар: протягом 2010-2014 років педагогічними колективами під керівництвом наукового керівника - методиста з проблем розвитку сільської школи науково-методичного центру координації роботи методичних та загальноосвітніх установ і закладів області Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти Буймістера Л.В. розроблено та апробовано педагогічну модель школи-родини на базі загальноосвітніх закладів I-II ступенів та її методичне забезпечення. Дана модель спрямована на створення соціального середовища, сприятливого для формування національно свідомих громадян України завдяки спільній діяльності учнівського, вчительського та батьківського колективів, громадськості. Експеримент узгодив і вмотивував всі аспекти роботи школи-родини в одне ціле, для досягнення єдиної мети: згуртування колективу учнів, батьків, вчителів, формування системи гуманізованих суб'єктних взаємодій між учасниками навчально-виховного процесу, виховання свідомого вибору дитиною духовного зростання, національної свідомості.

Оприлюднення результатів інноваційного пошуку відбувалось на семінарах-презентаціях, конференціях, на шпальтах періодики тощо:

- на базі Коричинецької ЗОШ I-II ст. Деражнянського району було проведено 2 обласних і 3 районних семінари; відеофільм про школу транслювався на обласному телебаченні телерадіоканалу «Поділля-центр»; проміжні результати дослідження висвітлювались на шпальтах районної газети «Вісник Деражнянщини». Досвід роботи Коричинецької ЗОШ по впровадженню школи-родини висвітлено у методичних посібниках ХОІППО «Школа-родина в умовах нових освітніх змін» та «Сільська школа – колиска розуму, джерело почуттів». Колектив школи посів друге місце в обласному конкурсі на кращу модель сільської школи (2013р.);

- на базі Калюсецької ЗОШ I-II ст. Вінковецького району проведено 4 районні семінари, досвід роботи презентовано на обласному конкурсі на кращу модель сільської школи (2013 р.).

Звіт про завершення дослідно-експериментальної роботи заслухано та затверджено на засіданні Вченої ради Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол №3 від 14.10.2014 р.).

Дослідно-експериментальна робота завершена (наказ Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА від 04.11.2014 № 414-но).

8.Тема дослідження: Соціалізація випускників шкіл-інтернатів

Навчальні заклади, яким надано статус експериментальних регіонального рівня: Кам'янець-Подільська загальноосвітня школа-інтернат I-II ст. №2, Вовковинецька ЗОШ-інтернат I-III ст. Деражнянського району.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: управління освіти і науки Хмельницької обласної державної адміністрації №508 від 12.08.2009 р.

Науковий керівник: Клімкіна Н.Г, старший викладач кафедри педагогіки і психології Хмельницького ОІППО, канд. педагогічних наук.

Термін проведення: 2010-2013 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: розробити та реалізувати модель роботи педагогів, яка полегшить соціальну інтеграцію випускників шкіл-інтернатів (дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування) в сучасне соціальне середовище; обґрунтувати та експериментально перевірити шляхи оптимізації педагогічних засад та впливів, що сприятимуть кращій соціальній адаптації випускників у подальшому житті.

Завдання: вивчити ступінь та умови соціально-педагогічної реабілітації з боку педагогів по відношенню до випускників шкіл-інтернатів; оцінити результативність цього впливу, динаміку соціальної інтеграції, наявність позитивних зрушень у розвитку ціннісних орієнтацій; розкрити сутність та особливості формування життєвої компетентності випускників шкіл-

інтернатів; розробити методичну програму «Формування соціальної активності випускників шкіл-інтернатів»

Очікувані результати: створення моделі формування професійно орієнтованого та соціально самодостатнього випускника школи-інтернату; розробка методичної програми «Формування соціальної активності випускників шкіл-інтернатів».

Коментар: протягом 2010 - 2013 років педагогічними колективами під керівництвом доцента кафедри педагогіки та психології Хмельницького ОППО, кандидата педагогічних наук Клімкіної Н.Г. розроблено педагогічну модель формування професійно орієнтованого та соціально самодостатнього випускника школи-інтернату та її методичне забезпечення.

В ході дослідження обґрунтовано та експериментально перевірено шляхи оптимізації педагогічних засад та впливів, що сприятимуть кращій соціальній адаптації випускників шкіл-інтернатів (дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування) у подальшому житті.

Результати дослідження:

- модель роботи педагога, яка полегшить соціальну інтеграцію випускників шкіл-інтернатів (дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування);
- методична програма «Формування соціальної активності випускників шкіл-інтернатів»;
- інструментарій для дослідження питань соціалізації випускників шкіл-інтернатів (дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування).

Оприлюднення результатів інноваційного пошуку відбувалось на семінарах-презентаціях, всеукраїнських науково-практичних конференціях, видано науково-методичний посібник «Педагогічні засади формування готовності педагогів шкіл-інтернатів до фасилітації внутрішньої готовності випускників до соціальної адаптації», розроблено курс лекцій («Соціальне здоров'я як фактор профілактики девіантної поведінки», «Соціально зріла особистість. Формування особистісної компетентності випускників»).

Дослідно-експериментальна робота у закладах сприяла підвищенню рівня внутрішньої готовності випускників шкіл-інтернатів до соціальної адаптації за рахунок сприятливих соціально-педагогічних і психологічних умов роботи педагогічних колективів.

Звіт про завершення дослідно-експериментальної роботи заслухано та затверджено на засіданні Вченої ради Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол №1 від 31.03.13р.).

Дослідно-експериментальна робота завершена (наказ Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА від 22.04.2014р. № 161-но).

9.Тема дослідження: Психолого-педагогічні засади створення умов для соціальної адаптації та інтеграції в суспільство дітей з особливими освітніми потребами шляхом

організації їх навчання в загальноосвітніх навчальних закладах

Навчальні заклади, яким надано статус дослідно-експериментальних регіонального рівня: СЗОШ № 8, СЗОШ №15 м. Хмельницького; ЗОШ №7, ДНЗ № 20, позашкільна установа СЮТ м. Кам'янця-Подільського.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: управління освіти і науки Хмельницької ОДА від 11.02.2011 № 96-но.

Наукові керівники: Попелюшко Р.П., доцент кафедри практичної психології Хмельницького національного університету, кандидат психологічних наук; Шнайдер В.І., старший викладач кафедри педагогіки і психології Хмельницького ОІППО.

Термін проведення: 2012-2015 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: розробка та реалізація механізму інтеграції дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади, ранньої інтеграції цих дітей у соціальне середовище, урахуванням їхніх типологічних та індивідуальних особливостей; створення регіональної моделі інклюзивної школи; обґрунтування та експериментальна перевірка шляхів оптимізації умов формування розвивального соціально-педагогічного простору.

Завдання: обґрунтування та експериментальна перевірка шляхів оптимізації умов формування розвивального соціально-педагогічного простору; дослідження впливу інклюзивного навчання на дітей з особливостями психофізичного розвитку та їхніх однолітків; дослідження ефективних шляхів залучення дорослих (фахівців, батьків дітей) до роботи в інклюзивних класах; оцінка розвитку дітей з особливими потребами у різних сферах – соціально-емоційній, когнітивній, мовленнєвій, творчій, фізичному розвитку.

Очікувані результати: створення інноваційної моделі загальноосвітнього навчального закладу, що реалізує інклюзивні підходи; створення умов для забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами; створення сприятливого середовища для навчання і розвитку дітей з порушеннями психофізичного розвитку шляхом реконструкції матеріально-технічної бази та оновлення обладнання; розробка науково-методичного забезпечення інклюзивного навчання; якісно новий підхід до підвищення рівня професійної компетентності вчителів інклюзивних закладів; створення інформаційно-освітнього простору для підвищення ефективності навчальних досягнень учнів та професійної майстерності педагогів.

Коментар. Завершено **діагностико-концептуальний етап** (вересень 2013 – вересень 2014), у рамках якого зреалізовано заходи: проведено комплексну діагностику готовності учасників навчально-виховного процесу в режимі експерименту, оцінку розвитку дітей з особливими освітніми потребами, психологічне тестування (вивчення особливостей самооцінки, рівня тривожності, внутрішнього комфорту, захищеності та статусу у групі однолітків); вивчено і проаналізовано дитячі портфоліо, вчительські звіти;

досліджено думку батьків дітей щодо процесу реалізації інклюзивного навчання. У навчальних закладах – учасниках дослідження створено інноваційні моделі реалізації інклюзивної освіти і йде процес їх апробації.

На базі спеціалізованої загальноосвітньої школи I-III ступенів №8 м. Хмельницького, у ході реалізації завдань діагностико-концептуального етапу, покращено матеріально-технічні умови, продовжено підготовку педагогічних працівників до роботи в інклюзивних класах. Навчальним закладом організовано підвіз дітей з особливими освітніми потребами шкільним автобусом, забезпечено фізичну доступність до школи та класів дітей, що пересуваються в інвалідних візках, адаптовано класне середовище до навчання дітей з особливими потребами у початкових класах загальноосвітньої школи, створено Денний центр перебування дітей у школі (діти з особливими потребами мають змогу тут перебувати до 14.30 год.). У СЗОШ розроблено модель психолого-педагогічного супроводу розвитку дітей з особливими потребами, підготовлена команда тренерів (25 вчителів), які навчають інших педагогів до роботи в інклюзивних класах.

У спеціалізованій загальноосвітній школі I-III ступенів №15 м. Хмельницького творча група учасників дослідження працює над створенням умов для соціальної адаптації та інтеграції в суспільство дітей з вадами зору. Проведено комплексну діагностику учасників навчально-виховного процесу в режимі експерименту та психолого-педагогічний моніторинг готовності учнів до співпраці в умовах дослідницько-експериментальної роботи. З метою зниження тривожності в поведженні дітей була розроблена корекційно-розвиваюча програма, спрямована на розвиток конструктивних способів взаємодії дітей, їхніх міжособистісних відносин, а також на розвиток комунікативних умінь.

Навчальними закладами підготовлено методичні посібники з проблеми дослідження.

Додаток 9. МОДЕЛЬ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ СЗОШ №8.

10.Тема дослідження: Формування професійних компетентностей вчителів початкових класів та вихователів ДНЗ засобами здоров'язбережувальних технологій

Навчальні заклади, яким надано статус дослідно-експериментальних регіонального рівня: Жемелинецька ЗОШ I ступеня, Жемелинецький ДНЗ «Казка» Білогірського району.

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: Департамент освіти і науки Хмельницької обласної державної адміністрації №162-но від 22.04.2014 р.

Науковий керівник: Романова О. В., старший викладач кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти Хмельницького ОШПО, кандидат психологічних наук.

Термін проведення: 2014-2018 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити програму формування професійних компетентностей вчителів початкових класів ЗОШ та вихователів ДНЗ засобами здоров'язбережувальних технологій.

Завдання: визначити основні теоретичні та методичні підходи до вивчення проблеми формування професійних компетентностей вчителів початкових класів ЗОШ і вихователів ДНЗ засобами здоров'язбережувальних технологій у зарубіжній та вітчизняній психолого-педагогічній науці; емпірично встановити рівень сформованості професійних компетентностей вчителів початкових класів ЗОШ та вихователів ДНЗ засобами здоров'язбережувальних технологій; обґрунтувати, розробити та апробувати програму формування професійних компетентностей вчителів початкових класів ЗОШ та вихователів ДНЗ засобами здоров'язбережувальних технологій.

Очікувані результати: створення надійного діагностичного інструментарію для вивчення рівня сформованості професійних компетентностей вчителів початкових класів та вихователів ДНЗ засобами здоров'язбережувальних технологій; розробка ефективної програми формування професійних компетентностей вчителів початкових класів та вихователів ДНЗ засобами здоров'язбережувальних технологій; посилення тенденцій до зниження захворюваності дітей, вдосконалення основних показників фізичного розвитку дітей; підвищення рівня взаємозв'язку суб'єктів здоров'язбережувального середовища.

Коментар. Протягом I **організаційно-підготовчого етапу** (квітень 2014 – грудень 2014) педагогічні колективи дошкільного навчального закладу та школи працювали над реалізацією наступних завдань:

- визначення та наукового обґрунтування теми, мети та завдань дослідно-експериментальної роботи;
- вивчення та аналізу педагогічного досвіду з проблеми дослідження;
- нормативно-правового забезпечення дослідно-експериментальної роботи;
- розробки інструкції про функціональні обов'язки членів колективів ДНЗ та школи;
- складання плану дослідно-експериментальної роботи в ДНЗ та школі;
- створення ініціативної творчої групи з розробки та реалізації програми проведення дослідно-експериментальної роботи на базі ДНЗ та школи;
- підведення підсумків дослідно-експериментальної роботи.

Учасниками дослідження розроблена програма дослідно-експериментальної роботи, виокремлено основні організаційно-педагогічні умови впровадження здоров'язбережувальних технологій на базі ДНЗ та школи.

У процесі розгортання дослідно-експериментальної роботи у ДНЗ та школі було проведено діагностування рівня готовності педагогічних працівників до впровадження здоров'язбережувальних технологій, створена система підготовки педагогів до їх упровадження.

Аналіз стану матеріальної бази, обізнаності педагогів свідчить про достатній рівень умов, необхідних для реалізації цілей та завдань дослідно-експериментальної роботи. Фінансові, матеріально-технічні та інформаційні умови, за висновками експертизи, мають достатній рівень ефективності.

Розроблена модель організації педагогічного експерименту дозволяє проектувати діяльність педагогічного колективу відповідно до його мети та завдань.

Особливу увагу на підготовчому етапі учасники експерименту приділили опрацюванню нормативно-правової, науково-методичної, психолого-педагогічної літератури з даної проблеми, уточнено функціональні обов'язки членів педагогічного колективу щодо проведення експерименту.

Планово відбувається вивчення передового педагогічного досвіду по впровадженню здоров'язбережувальних технологій (вивчено досвід ДНЗ №6 м. Славути).

Педагогічні працівники впроваджуються оздоровчі технології терапевтичного спрямування: піскова терапія, казкотерапія, музична терапія, сміхотерапія, кольоротерапія, ігрова терапія, а також ароматерапія та фітотерапія з профілактично-лікувальними цілями.

Науково-методичне керівництво дослідно-експериментальною роботою здійснює науково-методична рада дослідно-експериментальної роботи, організовано роботу творчої групи з проблеми дослідження.

Підготовці педагогів до реалізації завдань дослідно-експериментальної роботи сприяли:

- робота семінару-практику з проблеми дослідження (керівник Романова О.В.);
- методичні рекомендації щодо вдосконалення професійних компетентностей педагогів шляхом впровадження здоров'язбережувальних технологій;
- створення РМК анотованого каталогу літератури з питань впровадження здоров'язбережувальних технологій у роботу педагогів ЗОШ та ДНЗ та електронного методичного банку з проблеми дослідження;
- випуск тематичних бюлетенів.

У ДНЗ та школі проводиться робота по зміцненню матеріально-технічної бази, налагоджено співпрацю з батьками, організовано роботу консультаційних пунктів для педагогічних працівників та батьківської громадськості.

Керівництвом ДНЗ, у рамках проведення дослідно-експериментальної роботи, проведено I етап моніторингового дослідження щодо фізичного розвитку та рухової активності дошкільника, результати заслухані на нараді при завідуючій ДНЗ.

Результати I етапу дослідно-експериментальної роботи заклали основу

- розвитку мотивації на зміцнення власного здоров'я;
- розгортанню активної міжособистісної взаємодії (педагог-діти-батьки);

- розвитку навичок збереження та зміцнення здоров'я у вихованців та школярів, становленню фізичної культури дитини;
- перебудові професійної діяльності педагогічних працівників, впровадженню інноваційних технологій навчання та виховання;
- формування здоров'язберезувального середовища.

11.Тема дослідження: Створення інформаційного середовища навчального закладу

Навчальні заклади, яким надано статус дослідно-експериментальних регіонального рівня: Білогірський навчально-виховний комплекс «Середня загальноосвітня школа I-III ступенів ім. І.О.Ткачука, гімназія».

Наказ про надання статусу експериментального навчального закладу: Департамент освіти і науки Хмельницької обласної державної адміністрації №272-но від 02.07.2014 р.

Науковий керівник: Петровський С.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційних технологій проектування Хмельницького національного університету.

Термін проведення: 2014-2019 рр.

Стислий зміст:

Мета дослідження: розробка теоретично обґрунтованої та експериментально перевіреної моделі інформаційного середовища навчального закладу.

Завдання: визначити структуру та основні компоненти інформаційної культури суб'єктів НВП, з'ясувати проблеми їх формування у сучасній педагогічній науці та практиці; теоретично обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити моделі інформаційної культури суб'єктів навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу; розробити й апробувати модель освітньо-інформаційного середовища профільно орієнтованого загальноосвітнього навчального закладу на засадах відкритої освіти; створити систему моніторингу для визначення рівня сформованості інформаційної культури в суб'єктів навчально-виховного процесу; розробити методичні рекомендації для керівників загальноосвітніх навчальних закладів щодо запровадження моделі управління розвитком інформаційного середовища НВК на засадах відкритої освіти.

Очікувані результати: сформованість інформаційної культури суб'єктів навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу; функціонально-змістова модель формування освітньо-інформаційного середовища профільно орієнтованого загальноосвітнього навчального закладу на засадах відкритої освіти; методичні рекомендації для керівників загальноосвітніх навчальних закладів щодо запровадження моделі управління розвитком інформаційного середовища НВК на засадах відкритої освіти.

Коментар: у ході **організаційно-підготовчого етапу** (квітень 2014 – грудень 2014) у закладі проаналізовано організаційно-педагогічні, матеріально-технічні, фінансові умови здійснення експериментальної діяльності.

Матеріально-технічну базу складають 64 персональні комп'ютери з виходом в Інтернет; у закладі наявні 3 комп'ютерні класи, 4 кабінети з мультимедіа, бібліотечно-інформаційний центр, конференц-зал, що дозволяє зреалізувати основні завдання дослідження.

Методичне керівництво дослідно-експериментальною роботою здійснюється науково-методичною радою дослідно-експериментальної роботи; визначено цільові групи учасників дослідження, уточнені функціональні обов'язки членів педагогічного колективу щодо вирішення завдань експерименту.

Учасниками дослідження проведено теоретичний аналіз науково-методичної літератури, проаналізовано педагогічний досвід з проблеми створення інформаційного середовища навчального закладу. Ведеться методична робота з підготовки педагогів до реалізації завдань дослідно-експериментальної роботи, проведено цикл семінарів-тренінгів по підвищенню ІКТ-компетентності вчителів.

Завдання першого етапу дослідження виконано.

ДОДАТКИ

ДІАГНОСТИЧНИЙ ПАКЕТ ЩОДО ВИЯВЛЕННЯ ГОТОВНОСТІ ПЕДАГОГІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(Навчально-виховний комплекс №2 м. Хмельницького)

Діагностичний пакет представлений наступними методиками:

- Методика оцінки рівня інноваційного потенціалу педагогічного колективу, анкета № 2 (модифікація методики Т. В. Морозової) (Додаток 1.1);
- Карта педагогічної оцінки здібностей вчителя до інноваційної діяльності (Додаток 1.2);
- Методика «Здібності педагога до творчого саморозвитку» (І. В. Нікішина) (Додаток 1.3).

Додаток 1.1

Методика оцінки рівня інноваційного потенціалу педагогічного колективу, анкета № 2 (модифікація методики Т. В. Морозової).

Дана методика дозволяє виявити спектр умов, що впливають на розвиток інноваційної діяльності педагога.

Опитувальник:

1. Необхідні, на ваш погляд, зміни в навчальній, позаурочній діяльності закладу?
2. У чому конкретно ці зміни повинні виражатися?
3. Чому необхідно вносити ці зміни?
4. Які, на ваш погляд, конкретні зміни потрібні у вашому навчальному закладі?
 - В управлінні.
 - У технологіях навчання, виховання і розвитку.
 - У режимі роботи педагогів.
5. Чи відчуваєте ви себе готовими до освоєння нововведень:
 - У змісті навчання;
 - В технології навчання?

(Повністю готові, достатньо підготовлені, частково готові, не готові - потрібне підкреслити).

6. Які форми підготовки, навчання (див. таблицю) до освоєння нововведень ви пройшли? Дайте оцінку за 5-бальною шкалою:

Форми підготовки	Бали
1. <u>Методичні</u> семінари, практикуми	
2. <u>Педагогічні</u> семінари	
3. <u>Робота</u> в методоб'єднання (чи у творчій групі)	
4. <u>Робота</u> з науковим керівником	
5. Самостійна робота	
6. <u>Навчання</u> на проблемних курсах	
7. <u>Підвищення кваліфікації</u>	

5 - дуже впливають на

рівень мого розвитку та готовності до інноваційної діяльності;

- 4 - впливають;
- 3 - слабо впливають;
- 2 - майже не впливають;
- 1 - не впливають.

7. Оцініть якість умов у вашому навчальному закладі для розвитку інноваційної діяльності:

- 3 бали - дуже хороші; 2 бали - хороші; 1 бал - задовільні;
- 0 балів - незадовільні.

Умови	Бали
Матеріальні	
Фінансові	
Організаційні	
Психологічний клімат у колективі	
Стимулювання	
Система навчання кадрів	

8. Що є для вас перешкодою в освоєнні і розробці нововведень? - Відсутність часу;

- Відсутність обґрунтованої стратегії розвитку навчального закладу;
- Відсутність допомоги;
- Відсутність лідерів, новаторів;
- Розбіжності, конфлікти в колективі;
- Відсутність необхідних теоретичних знань;
- Слабка інформованість про нововведення в освіті;
- Відсутність або недостатній розвиток дослідницьких умінь;
- Відсутність стимулювання.

Виберіть 5 найбільш значущих для вас перешкод і підкресліть їх.

Дана методика дозволяє визначити позитивні та негативні умови, організовані в освітньому закладі для інноваційної діяльності педагогів.

Додаток 1.2

Карта педагогічної оцінки здібностей вчителя до інноваційної діяльності.

Оцініть, будь ласка, свою готовність до інноваційної діяльності за п'ятибальною шкалою за кожним показником.

	I. Мотиваційно-творча спрямованість особистості.	Бали	СР бал
1	Допитливість, творчий інтерес.		
2	Прагнення до творчих досягнень.		
3	Прагнення до лідерства.		
4	Прагнення до отримання високої оцінки творчої діяльності з боку адміністрації.		
5	Особиста значимість творчої діяльності.		
6	Прагнення до самовдосконалення.		
	II. Креативність вчителя.		
7	Продуктування більшого числа рішень: варіативність педагогічної діяльності.		
8	Незалежність суджень (не соромиться висловлювати свою думку).		
9	Фантазія, <u>уява</u> (інтелектуальна легкість у поводженні з ідеями).		
10	Здатність відмовитись від <u>стереотипів</u> у педагогічній діяльності, подолати інерцію <u>мислення</u> .		
11	Прагнення до ризику.		
12	Чутливість до проблем у педагогічній діяльності.		
13	Критичність мислення, здатність до оціночних суджень.		
14	Здатність до самоаналізу, рефлексії.		
	III. Оцінка професійних здібностей вчителя до <u>здійснення</u> інноваційної діяльності.		
15	Здатність особистості до оволодіння методологією творчої діяльності.		

16	Володіння методами педагогічного дослідження.		
17	Здатність до створення авторської концепції, технології діяльності.		
18	Здатність до <u>планування</u> експериментальної роботи.		
19	Здатність до організації педагогічного експерименту в школі.		
20	Здатність до корекції, перебудову діяльності.		
21	Здатність акумулювати та використовувати досвід творчої діяльності інших вчителів.		
22	Здатність до співпраці та взаємодопомоги у творчій діяльності.		
23	Здатність творчо вирішувати конфлікти.		
	IV. Індивідуальні особливості особистості вчителя.		
24	Темп творчої діяльності.		
25	Працездатність особистості у творчій діяльності.		
26	Рішучість, впевненість в собі.		
27	<u>Відповідальність</u> .		
28	Переконання вчителя в соціальній значимості творчої діяльності.		
29	<u>Чесність</u> , правдивість		
30	Здатність до самоорганізації.		

Дана методика показує рівень готовності педагогів до інноваційної діяльності. Після завершення методи і підрахунку кількості балів складається вісь координат, що показує розвиток у педагога здатності до інноваційної діяльності. Аналіз отриманих даних показує ступінь сформованості у педагога кожного компонента окремо.

Додаток 1.3.

Методика «Здібності педагога до творчого саморозвитку» (І. В. Нікішина)

Мета методики: вивчити здібності педагога до творчого саморозвитку в процесі інноваційної діяльності.

Питання:

1. Я прагну вивчати себе.
2. Я залишаю час для розвитку, як би не був зайнятий роботою і домашніми справами.
3. Виникаючі перешкоди стимулюють мою активність.
4. Я шукаю зворотній зв'язок, так як це допомагає мені пізнати й оцінити себе.
5. Я аналізую свою діяльність, виділяючи на це спеціальний час.
6. Я досліджую свої почуття і досвід.
7. Я багато читаю.
8. Я широко дискутую з потрібних мене питань.
9. Я вірю в свої можливості.
10. Я прагну бути більш відкритим.
11. Я усвідомлюю той вплив, який чинять на мене оточуючі люди.
12. Я керую своїм професійним розвитком і отримую позитивні результати.
13. Я отримую задоволення від засвоєння нового.
14. Зростаюча відповідальність не лякає мене.
15. Я би поставився позитивно до мого просуванню по службі.

Оцінювання:

- 5 балів - дане твердження повністю відповідає дійсності;
4 бали - скоріше відповідає, ніж ні;
3 бали - і так, і ні;
2 бали - скоріше не відповідає;
1 бал - не відповідає.

Підведення підсумків:

75-55 балів. Активне саморозвиток.

54-36 балів. Відсутня склалася система саморозвитку, орієнтація на розвиток залежить від різних умов.

35-15 балів. Зупинені саморозвиток.

Додаток 2

**АНКЕТА ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЖИТТЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
КЕРІВНИКА ГУРТКА**

(Дунаєвецький Будинок творчості школяра)

1. Чи маєте ви чітке уявлення про посадові обов'язки вашої професії?
2. Чи знайомі ви з основними видами роботи керівника гуртка, що підвищує ефективність праці?
3. Чи маєте ви прагнення до постійного самовдосконалення та саморозвитку?
4. Чи легко вам спілкуватися та налагоджувати контакти з дітьми?
5. Чи є у вас прагнення до інновацій, до розвитку, чи впроваджуєте новіше, складніше, гарніше?
6. Чи допомагаєте, направляєте найслабших (менш талановитих) дітей у гуртку?
7. Чи працюєте для створення кращих умов роботи?
8. Чи вмієте ви організовувати дітей, направляти їх на виконання колективної діяльності?
9. Чи вмієте об'єктивно сприймати поради дітей, йти їм на зустріч.
10. Чи позитивні відносини у вас із колективом, чи йдете їм на зустріч, допомагаєте у потребі?

Інтерпретація результатів.

Дайте відповіді на запитання. Кожне з них оцінюється в один бал.

Від 0 до 4 – низький рівень. Від 5 до 8 – середній рівень. Від 9 до 10 – високий рівень.

Додаток 3

**АНКЕТА ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЖИТТЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ВИХОВАНЦЯ ГУРТКА**

(Дунаєвецький Будинок творчості школяра)

1. Чи є у тебе здатність до творчості, уміння винаходити нові ідеї та можливості їх реалізувати?
2. Чи об'єктивно оцінюєш поставлене перед тобою завдання?
3. Чи є у тебе здатність до творчого перетворення (самовдосконалення) себе?
4. Чи маєш уміння використовувати знання для подолання особистісних та суспільних проблем?
5. Чи вмієш брати на себе відповідальність?
6. Чи є активним у житті колективу (гуртка)?
7. Чи вмієш використовувати спілкування для досягнення поставлених цілей?
8. Чи вмієш аналізувати свої життєві проблеми?
9. Чи здатен до мобілізації особистісних вмінь та навичок для досягнення успіху?
10. Чи допомагають тобі у житті отримані знання на гуртку?

Інтерпретація результатів

Дайте відповіді на запитання. Кожне з них оцінюється в один бал.

Від 0 до 4 – низький рівень.

Від 5 до 8 – середній рівень. Від 9 до 10 – високий рівень.

МОДЕЛЬ МОНІТОРИНГУ ЕФЕКТИВНОСТІ АВТОРСЬКОЇ МОДЕЛІ ШКОЛИ ПОВНОГО ДНЯ (ШПД)

(НВК «ЗОШ I-III ступенів, гімназія» № 5 м. Славути)

Аспект	Об'єкти вимірювання та оцінювання	Показники
I. Академічний	1.1. Успішність учнів 1.2. Результати ЗНО 1.3. Успішність вступу у ВНЗ 1.4. Результати участі в олімпіадах, предметних конкурсах, проектах тощо 1.5. Відвідування предметних гуртків, факультативів	Оцінки учнів з предметів за семестр, рік, результати державної атестації; аналіз динаміки Отримані бали, показник успішності Відсоток випускників, які вступили до ВНЗ Аналіз кількості учасників, їх результатів, порівняння з попередніми роками Кількісний та якісний аналіз
II. Валеологічний	2.1. Стан здоров'я учнів школи 2.2. Екологічні умови навчальних приміщень 2.3. Запровадження здоров'язбережувальних технологій	Кількісний аналіз та динаміка захворюваності учнів; розподіл у групи з фізичної культури Екологічний паспорт навчальних приміщень Здоров'язбережувальна компетентність учнів
III. Методико-технологічний	3.1. Система навчально-виховних технологій ШПД 3.2. Методичне та дидактичне забезпечення навчального процесу 3.3. Якість реалізації технологій у моделі Школи повного дня 3.4. Професійне удосконалення педагогів	Доцільність та ефективність технологій Ефективність використання ІКТ та дидактичного забезпечення Ефективність методики проведення занять; запровадження технологій Оцінка та самооцінка особистісно-професійного розвитку вчителів (акме-портфоліо)
IV. Соціально-психологічний	4.1. Психологічний клімат у школі, психологічна комфортність моделі ШПД 4.2. Система позакласної та позашкільної роботи щодо виховання та соціалізації школярів	Результати анкетування та діагностики учнів та вчителів з різних аспектів психологічного клімату у класах, школі, педколективі Кількісний та якісний аналіз відвідування гуртків, секцій, тренінгів тощо; ступінь вихованості школярів; готовність до саморозвитку та самоактуалізації (акме-портфоліо учня); аналіз схильності до девіантної поведінки

**БЛАНК ДЛЯ САМООЦІНКИ ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ (Маринівська О.Я., Зазуліна Л.В.)
(НВК «ЗОШ I-III ступенів, гімназія» № 5 м. Славути)**

Ти навчального закладу: а) ЗНЗ б) ліцей, гімназія в) НВК, НВО

Місце знаходження закладу а) місто б) сільська місцевість

Фах _____ Педстаж _____ Категорія _____ Звання _____

1. Оцініть, будь ласка, власну готовність до інноваційної діяльності за кожним показником (від 1.1., 1.2. до 4.4.), використовуючи Критерії готовності до інноваційної діяльності (Додаток 1)

	Низький рівень 0,5 чи 1,0 бали	Середній рівень 1,5 чи 2,0 бали	Достатній рівень 2,5 чи 3,0 бали	Високий, творчий рівень 3,5 чи 4,0 бали
--	---	--	---	--

2. Виставте обрані бали у кожен клітинку (1.1., 1.2. , до 4.4.)

3. Визначте суму балів по кожному компоненту (стовпчик «Усього»), а потім виставте суму балів за всі 4 компоненти («Загальна кількість балів»).

I. Мотиваційно-орієнтаційний компонент				
1.1. Особистісно-смилові орієнтації	1.2. Мотивація вибору конкретної технології	1.3. Цілепокладання	1.4. Орієнтація на рівень інноваційної діяльності	Усього
II. Змістовний компонент				
2.1. Система збору та узагальнення інформації про інноваційну діяльність	2.2. Система знань про сутність, специфіку реалізації технологічного підходу	2.3. Знання про особливості впроваджуваної технології	2.4. Технологічність знань	Усього
III. Операційно-технологічний компонент				
3.1. Визначеність плану дій впровадження технології	3.2. Вміння використовувати форми, методи і засоби інноваційного навчання *(виховання)	3.3. Реалізація технології через відповідне проектування уроків	3.4. Обґрунтування результату	Усього
IV. Рефлексивний компонент				
4.1. Сформованість рефлексивних вмінь	4.2. Самооцінка результативності власної діяльності	4.3. Самоаналіз типових утруднень	4.4. Самооцінка емоційно-вольових якостей	Усього
Загальна кількість балів				Рівень

4. Визначте рівень готовності до інноваційної діяльності за сумою балів (Додаток А).

5. Скористайтесь результатами діагностування для подальшого осмислення і вдосконалення Вашої діяльності.

Дякуємо за співпрацю!

Критерії готовності до інноваційної діяльності

	Низький рівень 0,5 чи 1,0	Середній рівень 1,5 чи 2,0	Достатній рівень 2,5 чи 3,0	Високий, творчий рівень 3,5 чи 4,0
I. Мотиваційно-орієнтаційний компонент				
1.1. Особистісно-смыслові орієнтації	Переважають мотиви необхідності, вимоги, а не власне прагнення	Переважають мотиви власної вигоди, самоцінності, похвали	Переважають мотиви обов'язку та відповідальності перед колективом	Інноваційна діяльність є особистісно значущою, характерною
1.2. Мотивація вибору конкретної технології	Не усвідомлюється, вибір спонтанний	Частково усвідомлюється як засіб розв'язання власних професійних проблем (наприклад, пройти атестацію, самоствердитись)	Переважно усвідомлюється як вирішення певної проблеми, потреба вдосконалення навчально-виховного процесу	Усвідомлюється як продуктивний засіб саморозвитку особистості школяра та вчителя на основі виявлених проблем і потреб
1.3. Цілепокладання	Цілі не задаються, дії спонтанні	Цілі задаються формально, орієнтація на стратегічні, а не на конкретні цілі	Цілі задаються як опис очікуваного результату	Цілі задаються на діагностико-прогностичній основі як конкретний опис чітко визначених результатів
1.4. Орієнтація на рівень інноваційної діяльності (за ступенем новизни)	Характерна схильність до репродуктивного рівня – запровадження готових розробок, систем	Характерна схильність до адаптивного рівня – застосування готових розробок з їх частковою корекцією	Характерна схильність до системно-конструктивного рівня (ефективна усталена система роботи педагога)	Характерна схильність до власне інноваційного рівня як прагнення створити авторський продукт
II. Змістовний компонент				
2.1. Система збору та узагальнення інформації про	Система збору інформації практично відсутня або	Зібрана інформація про найпоширеніші інновації	Сформована комплексно, класифікована. Дає змогу	Сформовано продуктивно, класифікована, з описом

інноваційну діяльність	епізодична		зорієнтуватись у виборі технології	сутності та дидактичних можливостей. Дає змогу обґрунтовано вибору технології
2.2. Система знань про сучасні концепції навчання, сутність технологічного підходу	Поняття усвідомлюється на загальному рівні, проте не визначається	Усвідомлюються головні концепції та особливості, відмінність технології від методики	З'ясовано сутність, специфіку, компоненти концепцій, технологічного підходу	Сформована як цілісна продуктивна педагогічна система на основі сучасних концепцій. З'ясовано сутність, специфіку, механізм реалізації
2.3. Знання про особливості впроваджуваної технології (інновації)	Мають загальний характер	Виокремлено основні концептуальні ідеї, елементи технології	Визначено науково-теоретичні засади, концепт, технологічну систему	Визначено науково-теоретичні засади, концепт, технологічну систему як комплексного засобу досягнення цілей
2.4. Знання про форми, методи і засоби інноваційного навчання* (виховання)	Мають загальний характер, чіткі визначення не даються	У цілому є уявлення про форми, методи та засоби навчання на рівні визначень	Є чіткі уявлення про форми, методи, засоби навчання, їх особливості, дидактичні характеристики (у тому числі ІКТ)	Сформовані знання про особливості, різноманітність, специфіку та умови використання сучасних (у тому числі ІКТ) форм, методів та засобів навчання
III. Операційно-технологічний компонент				
3.1. Визначеність плану дій впровадження технології	План дій не визначено, присутня певна спонтанність	План дій визначений формально, узагальнено	План дій визначений поетапно Сформована ідея проекту та критерії змін впровадження	План дій визначений поетапно, конкретно з моделюванням дій на кожному етапі

			інновації	відповідно до розробленого проекту
3.2. Вміння використовувати форми, методи і засоби інноваційного навчання *(виховання)	Практично не використовуються або не дають бажаного результату	Використовуються час від часу з різною результативністю (не завжди ефективно)	Використовуються систематично, результативно (у тому числі ІКТ)	Використовуються різні форми і засоби, продуктивно, забезпечують спланований результат, сприяють розвитку особистості учні (у тому числі ІКТ)
3.3. Реалізація уроків в системі обраної технології	Урок містить лише окремі елементи технології, які не впливають на продуктивність	Урок містить елементи технології, які в цілому не забезпечують визначений результат	Урок в цілому відповідає технологічній логіці, спроектований на технологічній основі	Технологія уроку забезпечує гарантоване досягнення спроектованого результату
3.4. Обґрунтування результату	Критерії змін (результативності) не визначаються	Критерії змін визначаються узагальнено	Проектується та моделюється у конкретних параметрах	Розроблена чітка система оцінювання (параметри, критерії, норми оцінювання) спланованого результату
ІV. Рефлексивний компонент				
4.1. Сформованість рефлексивних вмінь	Аналіз власної діяльності практично не відбувається	Рефлексія здійснюється переважно на емоційному рівні.	Рефлексія здійснюється за критерієм загальної результативності	Рефлексія здійснюється за принципом зіставлення поставлених конкретних цілей та їх досягнення
4.2. Самооцінка результативності власної діяльності	Ототожнюється з «Я»-оцінкою (внутрішньою оцінкою себе, а не результатів)	Надається перевага зовнішній оцінці (оточуючих)	Здійснюється за ступенем досягнення спланованих результатів (проте без чітких об'єктивних критеріїв)	Визначається за кількісними та якісними показниками спланованого результату
4.3. Самоаналіз типових утруднень	Не здійснюється, або	Здійснюється переважно на основі аналізу в процесі	Здійснюється як засіб корекції діяльності	Здійснюється систематично як засіб

	здійснюється спонтанно	контрольно-оцінювальної діяльності		власного самовдосконалення
4.4. Самооцінка емоційно-вольових якостей	Немає схильність до змін, недостатня працездатність, системність в роботі, вміння йти до поставленої мети	Є чутливість, інтерес до змін, проте недостатня працездатність, вміння систематично працювати, не завжди вдається довести справу до завершення	Є чутливість, інтерес до змін, здатність відмовитись від стереотипів, достатня працездатність, вміння довести справу до завершення.	Розвинута уява, характерна креативність мислення, що поєднується із вмінням систематично цілеспрямовано працювати, доводити справу до логічного завершення

Примітка: *форми, методи та засоби інноваційного навчання: активні та інтерактивні (групові, ігрові), використання ІКТ (електронні засоби навчання, презентації, проекти, портфоліо) тощо.

Визначення рівнів готовності до інноваційної діяльності за результатами самооцінки:
до 24 балів – низький рівень; **25-40 балів** – середній рівень; **41-56 балів** – достатній рівень;
57-64 бали – високий, творчий.

Додаток 6

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ НАВЧАЛЬНОЇ АУДИТОРІЇ
(подається для звичайного класного приміщення)
(НВК «ЗОШ I-III ступенів, гімназія» № 5 м. Славути)

Параметр	Показник	Нормативний показник (згідно ДСанПіН)
1. Орієнтація приміщення та розміщення	Знаходиться на ... поверсі, вікна виходять на	-
2. Площа класу (30-35 учнів)	Довжина*ширина	9*6= 54 кв. м. (не менше 50)
3. Площа на 1 учня	Площа класу /на кількість учнівських місць	Не менше 1, 25 – 1,5 кв. м.
4. Об'єм повітря на 1 учня	Довжина*ширина*висота/ кількість учнів	5-6 куб. м.
5. Температура	За термометром	17-20 градусів С (залежно від пори року та інших показників)
6. Вологість	За гігromетром	40%, не більше 60%
7. Провітрювання (коефіцієнт аерації)	Площа всіх кватирок (частин вікон, що відкриваються) + площа дверей/ площу підлоги	Не менше 1/50 – 1/30 при швидкості повітря 0,2 – 0,4 м/с
8. Вміст вуглекислого газу	Емпірично (за відчуттям)	Не більше 0,1% (в атмосферному повітрі – 0,03%)
9. Освітлення		Оптимальне, рівномірне, вікна зліва, чисті; із сонячної сторони обладнані шторами,

<p>А) денне</p> <p>Б) штучне</p>	<p>Площа вікон (скла)/ площу підлоги</p> <p>Вимірюється люксометром Питома потужність кожної лампи* кількість ламп/ площа підлоги</p>	<p>жалюзі; лампи мають бути закриті; загалом 1000 – 1200 люкс 1/5 – ¼</p> <p>Лампи розжарювання 150 лк і 300 лк при люмінесцентних Питома потужність люмінесцентного освітлення повинна бути 24-28 Вт/кв. м, при лампах розжарювання - 48 Вт/кв. м.</p>
<p>10. Розмір та розстановка меблів, дошки</p>	<p>Виміри згідно вікових груп</p>	<p>Див. розділ 8 «Обладнання основних приміщень» ДСанПіН</p>
<p>11. Ергономічність кольорового зabarвлення навчального приміщення</p>	<p>Візуальне визначення</p>	<p>Колір поверхні стелі, стін, меблів повинен бути жовтим, зеленим або бежевим (матових пастельних тонів). Стелю, верхні частини стін, віконні рами та двері слід фарбувати у білий колір; стіну, яка є фоном до екрану, - в жовтий або бежевий колір; класну дошку - в темно- зелений, коричневий.</p>
<p>12. Озеленення</p>	<p>Емпірична оцінка кількості, видового складу та розміщення вазонів</p>	<p>Доцільна кількість за видами (з урахуванням можливої шкідливості виду рослини) відповідно до вологості повітря; на спеціальних підставках відповідно до освітлення аудиторії</p>
<p>13. Наявність комп'ютерної техніки</p>	<p>Вимірювання параметрів розміщення</p>	<p>Згідно спеціальних нормативів</p>
<p>14. Шумовий фон</p>	<p>Емпіричне визначення, вимірювання шумометром</p>	<p>Відсутність монотонних звукових подразників (комфортний для людини рівень шуму – 10 Дб, звичайна спокійна розмова – 40 Дб, максимально можливий рівень звуку, який не шкодить здоров'ю, – 70 Дб)</p>
<p>15. Режим вологого прибирання</p>	<p>Спостереження</p>	<p>Усі приміщення та обладнання школи підлягають вологому прибиранню після закінчення останнього, у тому числі: підвіконня, підлога, опалювальні прилади, шафи, столи, парти, класні дошки</p>

**МОДЕЛЬ
взаємодії викладачів кафедри педагогіки і психології ХОІППО та психологічної
служби системи освіти Віньковецького району по розробці технології взаємодії
вчителя та учня щодо створення позитивної навчальної мотивації учнів**

Навчально-виховний процес екологічного спрямування

Екологічна освіта

- Екологічна освіта батьків
- Екологізація різних видів діяльності
- Підготовка і перепідготовка кадрів
- Співпраця з іншими організаціями екологічного спрямування

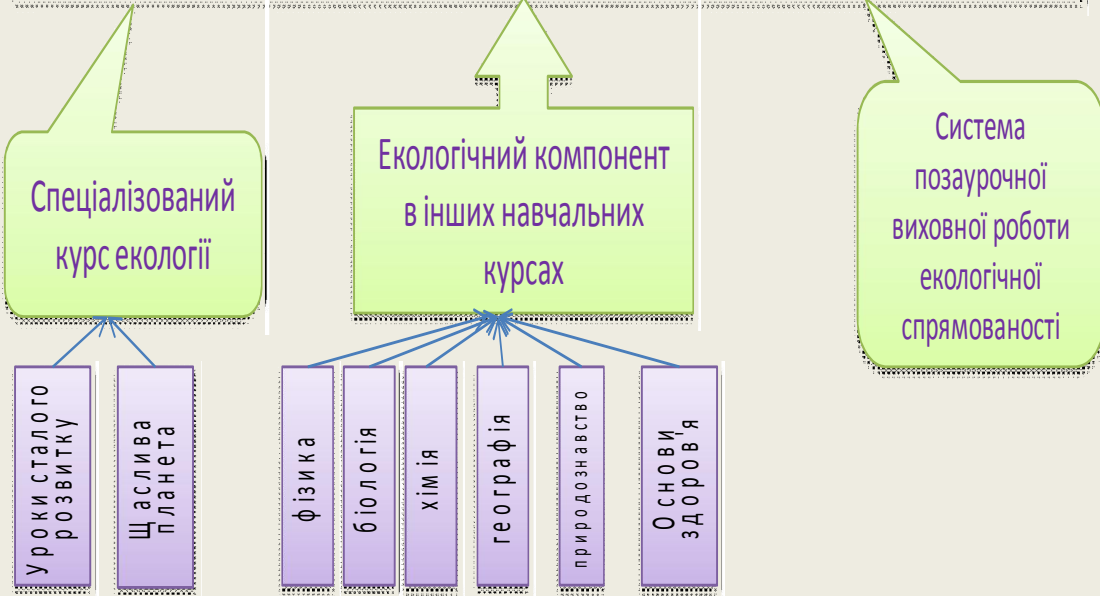
Екологічне виховання

- Гурткова робота
- Участь в позашкільних та позакласних заходах
- Робота волонтерського загону

Екологічна культура

- Знання
- Уміння
- Навички

Цілісна модель навчально-виховного процесу Гвардійського навчально-виховного комплексу "Загальноосвітня школа I-III ступенів, гімназія"

Психолого-педагогічний супровід розвитку дітей з особливими потребами СЗОШ №8

Піклувальна рада школи

Центр інклюзивного навчання „Повір у себе”

Органи управління освітою

Адміністрація школи

Засоби масової інформації

Громадські та культурні

Батьки

Трансдисциплінарна

Ресурси центру

Педагогічна підтримка

Формування інформаційної культури особистості

Благодійні акції

- психологи
- лікар-реабілітолог
- соціальний педагог
- вчителі
- асистенти вчителя
- логопед
- няня
- водій

- денний центр
- кімната відпочинку
- ресурсний центр
- кімната релаксації
- кімната гігієни
- спортивний зал
- басейн
- ліфт

Моніторинг якості освіти

Державний стандарт початкової школи

Особистісний підхід у навчанні та вихованні

Вироблення оптимальних управлінських рішень

Координація навчально-виховної діяльності родини

волонтерство

ЗМІСТ

Вступ	2
Розділ I. Дослідно-експериментальна робота всеукраїнського рівня на базі навчальних закладів Хмельницької області у 2014 році	4
Зведена таблиця «Експериментальні навчальні заклади всеукраїнського рівня»	5
Розвиток освітньо-інформаційного середовища навчально-виховного комплексу (колегіуму) засобами мережевих технологій та дистанційної освіти	8
Превентивне виховне середовище як фактор формування соціальної зрілості підлітків в умовах навчально-виховного комплексу	11
Розробка моделі взаємодії суб'єктів превентивного виховного середовища	15
Система партнерства загальноосвітнього навчального закладу і громади села у формуванні просоціальної поведінки дітей та учнівської молоді	17
Хмарні сервіси в освіті	20
Формування просоціальної поведінки вихованців у позашкільному навчальному закладі	23
Розвиток життєвокомпетентної особистості в умовах позашкільного навчального закладу	26
Формування ключових компетентностей обдарованої дитини	28
Науково-методичні засади впровадження фінансової грамотності у навчально-виховний процес навчальних закладів	30
Розділ II. Дослідно-експериментальна робота регіонального рівня на базі навчальних закладів Хмельницької області у 2014 році	33
Зведена таблиця «Експериментальні навчальні заклади регіонального рівня»	34
Підвищення якості навчально-виховного процесу шляхом використання мультимедійного комплексу «Електронна дошка»	39
Теоретико-технологічне забезпечення впровадження моделі «Школа повного дня»	41
Підвищення рівня якості освіти шляхом розвитку позитивної мотиваційної сфери учнів	44
Менеджмент розвитку інноваційної культури педагогів у процесі профільного навчання школярів в умовах діяльності освітнього округу	47
Теоретико-методичні засади формування екологічної компетентності учнів старших класів загальноосвітньої школи	49

сільської місцевості	
Управління професійним розвитком керівників загальноосвітніх навчальних закладів	52
Проектування моделі школи-родини на базі загальноосвітніх навчальних закладів I-II ст.	54
Соціалізація випускників шкіл-інтернатів	55
Психолого-педагогічні засади створення умов для соціальної адаптації та інтеграції в суспільство дітей з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання в загальноосвітніх навчальних закладах	56
Формування професійних компетентностей вчителів початкових класів та вихователів ДНЗ засобами здоров'язбережувальних технологій	58
Створення інформаційного середовища навчального закладу	61
Додатки	63
Додаток 1. Діагностичний пакет щодо виявлення готовності педагогів до інноваційної діяльності	64
Додаток 2. Анкета для визначення рівня життєвої компетентності керівника гуртка	67
Додаток 3. Анкета для визначення рівня життєвої компетентності вихованця гуртка	67
Додаток 4. Модель моніторингу ефективності авторської моделі школи повного дня (ШПД)	68
Додаток 5. Бланк для самооцінки готовності вчителя до інноваційної діяльності (Мариновська О.Я., Зазуліна Л.В.)	69
Додаток 6. Екологічний паспорт навчальної аудиторії	73
Додаток 7. Модель взаємодії викладачів кафедри педагогіки і психології ХОППО та психологічної служби системи освіти Віньковецького району по розробці технології взаємодії вчителя та учня щодо створення позитивної навчальної мотивації учнів	75
Додаток 8. Модель навчально-виховного процесу екологічного спрямування у Гвардійському НВК	76
Додаток 9. Модель психолого-педагогічного супроводу розвитку дітей з особливими потребами СЗОШ №8.	77

Для нотаток

